

ΚΑΪΤΣΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΑΪΤΣΙΩΤΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Πατησίων 4 ΑΘΗΝΑ 106 77 • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2001 • Έτος Η' • Αρ. 41 - Επίσημα συνδρομή 1 ευρώ

Αγαπητοί συγχωριανοί και συνδημότες Ξυνιάδες

Τρία ήταν τα σημαντικότερα γεγονότα του περασμένου τριμήνου. Ο πόλεμος στο Αφγανιστάν, οι μεγάλες χιονοπτώσεις του Δεκεμβρίου και οι γιορτές των Χριστουγέννων. Θα προσπαθήσουμε να τα αναλύσουμε με λίγα λόγια και στο μέτρο που επηρέασαν το Σύλλογό μας και τους Απανταχού συγχωριανούς μας και συνδημότες Ξυνιάδος.

Ο πόλεμος στο Αφγανιστάν με αφορμή το τρομοκρατικό χτύπημα των δίδυμων πύργων στο ΜΑΝΧΑΤΑΝ της Ν. Υόρκης συγκλόνησε όλο τον κόσμο, που άφωνος, παρακολουθούσε τους καθημερινούς βομβαρδισμούς, που είχαν ως στόχο τον Μπιν Λέντεν, τον Μουλά Ομάρ, τους τρομοκράτες της Αλ-Κάιτα και τους Ταλιμπάν. Οι πονηρές και οι έξυπνες βόμβες των Αμερικανών και των συμμάχων τους έπληξαν τους παραπάνω στόχους, αλλά και τον άμαχο πληθυσμό του Αφγανιστάν με θύματα χιλιάδες αθώους και ανπεράσιτους ανθρώπους και μικρά παιδιά, που πλήρωσαν με τη ζωή τους την απερισκεψία των μεγάλων. Ψάχνοντας τον Μπιν Λέντεν και τον Μουλά Ομάρ ισοπέδωσαν με τόνους βομβών, όχι μόνο τα βουνά της «Τόρα Μπόρα», αλλά και άλλες κατοικημένες περιοχές με τα γνωστά αποτελέσματα. Τελικά μήπως δεν ήταν ο στόχος αυτοί οι τρομοκράτες και ήταν στόχος τα πετρέλαια του Αφγανιστάν; Μήπως ήταν στόχος η κυριαρχία των Αμερικανών και των συμμάχων τους στην περιοχή αυτή για άλλους μη εμφανείς σκοπούς; Τίως στο μέλλον μάθουμε περισσότερα.

Όλοι οι Έλληνες έζησαν στο πεπσί τους τις καταστροφικές συνέπειες του πολέμου, και ιδιαίτερα το χωριό μας, που θρήνησε και πολλά αθώα θύματα. Αυτό μας έκανε ευαίσθητους στο άκουσμα ενός παλέμου και αγωνιστές για την εδραίωση της ειρήνης στον κόσμο. Η ολυμπιακή εκκείρεια, ιδέα παρναρχαία ελληνική, προβάλλεται και σήμερα προς κάθε κατεύθυνση και ίσως αποδώσει καρπείς.

Η παρατεταμένη κακοκαιρία του Δεκεμβρίου που συνοδεύτηκε από πλούσιες βροχοπτώσεις, χιονοπτώσεις, πτώση της θερμοκρασίας και παγετούς πρωτόγνωρους για τους ελληνικούς δρόμους δημιούργησε τεράστια προβλήματα στις συγκοινωνίες, στους κτηνοτρόφους, στη γεωργία και σ' άλλες ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες. Η υπηρεσία Πολιτικής Προστασίας, η Πυροσβεστική, η Τροχαία, οι Δήμοι και πολλοί ιδιώτες εθελοντές κατέβαλλαν τεράστιες προσπάθειες για να μειώσουν τις συνέπειες της αναγκαίας, μάλλον, θεομηνίας που έπληξε τη χώρα μας. Ο Δήμος Ξυνιάδας με όλες τις δυνάμεις κατέβαλε προσπάθειες για να κρατήσει τους δρόμους ανοιχτούς και ως ένα σημείο τα κατάφερε. Στο χωριό μας ο Πρόεδρος Γιώργος Παπακωνσταντίνου με το εκχιονιστικό μαχίρι στο Τρακτέρ βοήθησε πολλούς συγχωριανούς μας ανοίγοντας δρόμους και διεξέδενε στα «σοκάκια» των σπιτιών, και έδειξε ότι τα καταφέρνει στα δύσκολα.

Στις συνέπειες της κακοκαιρίας εντάσσεται και η μειωμένη έξοδος των κατοίκων των μεγάλων αστικών πόλεων. Στο χωριό μας όμως έφθασαν αρκετοί τολμηροί και μάλλον πέρασαν καλά στις γιορτές των Χριστουγέννων, κοντά στους συγγενείς τους, στους γέροντες γονείς τους, στους φίλους συγχωριανούς τους και στα αγαπημένα τόκια, στα οποία τα κεντοσούλλα μοσχοβόλισαν το χωριό και άνοιξαν την όρεξη για αρκετό νιπικό κόκκινο κρασί και τσίπευο.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας εύχεται στους Απανταχού Καϊτσιοίτες και συνδημότες Ξυνιάδες χρόνια πολλά και ευτυχισμένο το νέο έτος 2002.

Με εκτίμηση
Το Δ.Σ.

Η Συντακτική Επιτροπή και οι συνεργάτες της εφημερίδας καθώς και το Δ.Σ. του Συλλόγου των Απανταχού Καϊτσιοιτών εύχονται στους απανταχού συγχωριανούς μας και συνδημότες Ξυνιάδος ΚΑΛΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ

ΣΤΗ ΛΑΜΙΑ - ΚΕΝΤΡΟ «ΕΣΠΕΡΙΔΕΣ» 22 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2002 ΩΡΑ 21.00

Οργάνωση κοινής χοροσυνεστίασης Συλλόγων Αθηνών και Λαμίας

Ο Σύλλογος των Απανταχού Καϊτσιοιτών Μακρυρράχης Φθ/δας σε συνεργασία με το Σύλλογο Καϊτσιοιτών Λαμίας αποφάσισαν τη συνδιοργάνωση της επίσημα χοροεσπερίδας στο κέντρο «Εσπερίδες» στην Λαμία, στις 22 Φεβρουαρίου 2002 και ώρα 9.00 μ.μ.

Η όλη οργάνωση της εκδήλωσης έχει ως σκοπό τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των συγχωριανών μας, τη συμμετοχή στη πανηγυρική λειτουργία στον Άγιο Πολύκαρπο του χωριού μας το Σάββατο 23 Φεβρουαρίου (εορτή του Αγ. Πολυκάρπου) και στη κοινή συνεστίαση όλων στη πλατεία και στις ταβέρνες του χωριού μας. Αφιερώνεται δε στη μνήμη του Κώστα Βαρβατάκη ο οποίος υπήρξε ο πρωτεργάτης της ιδρύσεώς του Ι.Ν. του Αγίου Πολυκάρπου. Αφιερώνεται επίσης και σ' όλους όσους βοήθησαν στην ανέγερση του Ι.Ν. Αγίου Πολυκάρπου.

Για την επιτυχία της εκδήλωσης επιβάλλεται η συμμετοχή όλων των

συγχωριανών μας και των συνδημοτών μας. Οι συνδιοργανωτές Σύλλογοι Αθηνών και Λαμίας καλούν τις πολιτικές αρχές του Νομού μας, τον Υφυπουργό Εσωτερικών Λάμπρο Παπαδήμα, τους βουλευτές όλων των κομμάτων, τον Περιφερειάρχη, τον Νομάρχη, τον Μητροπολίτη Φθ/δος και τις θρησκευτικές αρχές, το Δήμαρχο Ξυνιάδος και το Δημοτικό Συμβούλιο, τους προέδρους και τα Τ.Σ. των Δημοτικών Διαμερισμάτων, όλους τους συνδημότες Ξυνιάδος, τους γείτονες Περιβολιώτες Παναγιώτες, Αγοριανίτες, Δραμισιώτες, Παπιώτες, Παληογιαντισιώτες και Ασβεσιώτες, το Σύλλογο Αγοριανιτών «ΕΚΚΑΡΑ» καθώς και τους Συλλόγους των άλλων χωριών και όλους τους φίλους του χωριού μας να βοηθήσουν με τη συμμετοχή τους στην πολιτιστική εκδήλωση.

Από την Αθήνα θα αναχωρήσει πούλμαν στις 22 Φεβρουαρίου και ώρα 5 μ.μ. για τη Λαμία, υπό την προϋπόθεση ότι θα δηλώσει συμμε-

τοχή ικανός αριθμός συγχωριανών μας μέχρι την Κυριακή 17 Φεβρουαρίου 2002. Το πούλμαν θα μεταφέρει συγχωριανούς μας από τη Λαμία στο χωριό μας και στον Άγιο Πολύκαρπο.

Η συμμετοχή όλων είναι αναγκαία καθόσον θα δοθεί η ευκαιρία σ' όλους να ζήσουν στιγμές ευχαρίστες, κοντά στους συγγενείς τους και τους φίλους τους και να διασκεδάσουν με τη θαυμάσια ορχήστρα των Αφών Κωσταρέλου από τα Τρίκαλα. Σας περιμένουμε όλους.

Η τιμή της πρόσκλησης για τη χοροσυνεστίαση στη Λαμία καθορίστηκε στο ποσό των 5.000 δρχ. που αντιστοιχεί στα έξοδα φαγητού και ορχήστρας. Παρακαλούνται όλοι να ηλώσουν τη συμμετοχή τους έγκαιρα.

Σας γνωρίζουμε ακόμη ότι είναι πιθανόν να μεταφερθούν στον Άγιο Πολύκαρπο, όπου θα τελεσθεί πανηγυρική λειτουργία στις 23 Φεβρουαρίου, λείψανα του Αγίου Πολυκάρπου, από άλλο Μοναστήρι.

Τρεις πανέμορφες κοπέλες του χορευτικού της «Καΐτσας» οι αδελφές Βαγγελιώ - Βαββαρα και Μαρία Νικ. Θανασια δίνουν κάθε χρόνο ζωντανά στις εκδηλώσεις συμμετέχοντες με όλα τα άλλα παιδιά στο χορευτικό υγκρότημα του χωριού μας

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΜΕ...

Η εικόνα του Αγίου Πολυκάρπου με τη λειψανοθήκη που εικλάπη

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΔΗΜΟ ΜΑΣ

Κατασκευή γηπέδου
μίνι - ποδοσφαίρου 5 x 5

ΕΧΟΥΜΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ότι στο χωριό μας πρόκειται να κατασκευασθεί γήπεδο μίνι - ποδοσφαίρου 5 x 5. Σχετική απόφαση ελήφθη από το Δήμο Ξυνιάδος, που εγκρίθηκε από τη Νομαρχία Φθ/δας και εντάχθηκε στο πρόγραμμα Ελλάδα 2004. Είναι ένα σοβαρό έργο και αναγκαίο για το χωριό μας. Βέβαια αν είχε προηγηθεί η κατασκευή της πίστας, όπως είχε προγραμματισθεί από το Σύλλογό μας, θα αποτελούσαν αυτά τα δύο έργα σοβαρό κίνητρο και πόλο έλξης για πάρα πολλούς νέους συγχωριανούς μας και άλλους νέους απ' όλη την Ελλάδα. Θα γέμισε το χωριό μας από ξένους επισκέπτες και παραθεριστές, που θα έδιναν ζωντάνια στη ζωή του χωριού μας.

Πάντως ο προγραμματισμός για την κατασκευή στο χωριό μας του γηπέδου μίνι - ποδοσφαίρου 5 x 5 αποτελεί πλέον την ελπίδα για τη δημιουργία και άλλων έργων αναψυχής που θα βελτιώσουν το περιβάλλον και τη ποιότητα ζωής στο χωριό μας και στην περιοχή του Δήμου Ξυνιάδος.

Κατασκευή δρόμου
στο Κουσλόρεμα

Ο **ΝΟΜΑΡΧΗΣ κ. ΜΠΕΛΛΟΣ** ύστερα από παρέμβαση συγχωριανών μας, έστειλε στο χωριό μας μπουλντόζα, η οποία με τη προσωπική επίβλεψη του Δημάρχου Γιώργου Τσιαγκλάνη, διαπλάτνυε και διάνοιξε το δασικό δρόμο που οδηγεί στη «Κρέμαση».

Το όλο έργο είναι σοβαρό και αξιόλογο, καθόσον θα δώσει τη δυνατότητα στους επισκέπτες να θαυμάζουν από κοντά την ομορφιά του τοπίου. Όμως η άποψή μας είναι ότι πρέπει ο Δήμος Ξυνιάδος να προχωρήσει περαιτέρω με τη βοήθεια του Δασαρχείου Λαμίας στη σύνταξη μελέτης ολοκληρωμένου δασοτοριστικού έργου που θα περιλαμβάνει διάφορα επιμέρους έργα, πεζοδρόμους, πέτρινες και ξύλινες κατασκευές, τραεζοπάγκους, θρύσες, κρεμαστές γέφυρες, έργα αναρρίχησης και άλλα. Δηλαδή κάτι αντίστοιχο με αυτό που προτείναμε από καιρό, και πρέπει να γίνει κάποτε, στην Αγία Παρασκευή, στο «Ζεστό» στο «Κοιρώνι» την «Κρέμαση». Αυτά τα έργα πρέπει να γίνουν οπωσδήποτε, αν θέλει ο Δήμος μας να δώσει ζωή στους κατοίκους του.

Δάσωση γεωργικών εκτάσεων

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ στα πλαίσια του 3^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης ενισχύει τη δάσωση γεωργικών εκτάσεων για να εξασφαλίσει συμπληρωματικό εισόδημα στον πληθυσμό των ορεινών κυρίως περιοχών.

Στην περιοχή του χωριού μας, αλλά και γενικότερα στη περιοχή του Δήμου Ξυνιάδος, υπάρχουν πολλές γεωργικές εκτάσεις, οι οποίες είναι δυνατόν να δασωθούν και να προσφέρουν μεγαλύτερο εισόδημα στους ιδιοκτήτες τους.

Ο πρόεδρος του Συλλόγου μας Τάκης Παπαδοκοτσώλης,

Δασοπόνος, ερεύνησε το όλο θέμα και διαπίστωσε ότι έχει ενδιαφέρον για τους κατοίκους του Δήμου μας, οι οποίοι έχουν συμφέρον να προχωρήσουν στην εφαρμογή του μέτρου της δάσωσης γεωργικών εκτάσεων σύμφωνα πάντοτε με τις εγκυκλίους Δ/γές 90061/1229/30.3.2001 και 105776 4431/19.11.2001 του Υπουργείου Γεωργίας.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν ν' απευθύνονται στο Δασαρχείο Λαμίας για περισσότερες πληροφορίες.

• Οι δαπάνες δάσωσης είναι ικανοποιητικές και έχουν ως εξής: 2750 Ευρώ ανά εκτάριο ή 93.706 δρχ. το στρέμμα για φυτεύσεις κωνοφόρων.

3600 Ευρώ ανά εκτάριο ή 122.670 δρχ. το στρέμμα για φυτεύσεις πλατυφύλλων.

• Επίσης για δαπάνες συντήρησης:

200 Ευρώ ανά εκτάριο και ανά έτος ή 6815 δρχ. το στρέμμα κατά τα δύο πρώτα έτη και 100 Ευρώ ανά εκτάριο και ανά έτος ή 3.408 δρχ. το στρέμμα κατά τα επόμενα τρία έτη, για τις φυτεύσεις των κωνοφόρων, και

350 Ευρώ ανά εκτάριο και ανά έτος ή 11.926 δρχ. το στρέμμα κατά τα δύο πρώτα έτη και

200 Ευρώ ανά εκτάριο και ανά έτος ή 6.815 δρχ. το στρέμμα κατά τα επόμενα έτη, για τις φυτεύσεις πλατυφύλλων.

• Επίσης για επίσης προμηθευτική αντιτάμιση της απόλειας εισοδήματος, καταβάλλονται τα παρακάτω ποσά:

1) Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη γεωργοί.

185 Ευρώ ανά εκτάριο και ανά έτος ή 6.304 δρχ. το στρέμμα ανά έτος για 15 συνολικά χρόνια,

2) Γεωργοί Μερικής Απασχόλησης:

375 Ευρώ ανά εκτάριο και ανά έτος ή 12.778 δρχ. το στρέμμα ανά έτος για 15 συνολικά χρόνια, και

3) Γεωργοί κύριας απασχόλησης:

725 Ευρώ ανά εκτάριο και ανά έτος ή 24.704 δρχ. το στρέμμα ανά έτος για 15 συνολικά χρόνια.

Πληρέστερη ενημέρωση

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ «ΚΑΪΤΣΑ» αναφέρεται σε διάφορα θέματα του Δήμου μας και πολλές φορές κάνει προτάσεις για την επίλυση προβλημάτων και για προγραμματισμό διαφόρων έργων.

Όμως για την πληρέστερη ενημέρωση των συνδημοτών μας είναι ανάγκη ο Δήμαρχος ν' απαντάει σ' αυτά και να σημειώνει τις θέσεις του Δήμου θετικές ή αρνητικές. Γι' αυτό παρακαλούμε το Δήμαρχο Γιώργο Τσιαγκλάνη να μην «ξεχνάει» την εφημερίδα μας και τους αναγνώστες συμπολίτες μας.

Γκρίνια στο καφενείο

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ επισκέφθηκε ο συγχωριανός μας και Αντιπρόεδρος του Συλλόγου Δημήτρης Γ. Κουτρούμπας και σε κάποιο καφενείο του επέθεσαν αρκετοί συγχωριανοί μας, οι οποίοι με φωνές και συκοφαντίες κατηγορούσαν τον πρόεδρο του Συλλόγου και το Σύλλογό μας, ζητώντας να τους απαντήσει για τα οικονομικά του Συλλόγου, καθώς και για το κόστος των

αναμεταδοτών.

Δεν μας είναι άγνωστο το φαινόμενο αυτό της προσπάθειας κάποιων να κατασκοφαντίσουν το Σύλλογο και τον πρόεδρο του Συλλόγου. Ούτε μας είναι άγνωστοι οι λόγοι που επικαλούνται κάποιοι για να τεκμηριώσουν τις συκοφαντίες τους και ακόμη δεν μας είναι άγνωστα τα άτομα που οδηγούν την ενορχήστρωση των συκοφαντιών.

Όμως είναι ανανδρεία να σχολιάζονται στο καφενείο θέματα του Συλλόγου και να συκοφαντούνται άτομα που δεν είναι παρόντα.

Γι' αυτό ο Σύλλογός μας ζητάει από όλους όσους έχουν απορίες και παράπονα, ν' απευθύνονται στον Πρόεδρο του Συλλόγου, που βρίσκεται τακτικά στο χωριό μας, και στην εφημερίδα του χωριού μας «Καΐτσα» και θα πάρουν την απάντηση που θα τους καθιστοχάσει, αν ανησυχούν για τα θέματα του Συλλόγου και του χωριού μας.

Καταστροφές από τη παγωνιά

Η ΠΑΓΩΝΙΑ που ακολούθησε τις μεγάλες χιονοπτώσεις στο χωριό μας προξένησε πολλές θλάβες στο δίκτυο ύδρευσης του χωριού μας και στις υδραυλικές εγκαταστάσεις ύδρευσης πολλών σπιτιών και του Σχολείου μας. Οι σωληνώσεις των καλοριφέρ του σχολείου έσπασαν από τη μεγάλη παγωνιά και πλημμύρισαν οι τάξεις των μαθητών, με αποτέλεσμα να μη γίνουν τις πρώτες ημέρες τα μαθήματα. Όμως με τη φροντίδα του Δημάρχου Γιώργου Τσιαγκλάνη αποκαταστάθηκαν οι θλάβες και τα καλοριφέρ ξαναλειτούργησαν και ζέσταναν τα μικρά παιδιά.

Με την ευκαιρία θυμίζουμε σ' όσους το ξέχασαν και σ' όσους δεν το γνωρίζουν ότι τα καλοριφέρ κατασκευάστηκαν με τη φροντίδα του Συλλόγου μας και με δαπάνη των Αφών Θανάση και Παύλου Δραγούνη, οι οποίοι κάθε χρόνο, σχεδόν, προμηθεύουν το σχολείο μας με ένα (1) τόνο πετρέλαιο.

Πρέπει να πούμε ότι η ελάχιστη θερμοκρασία που μετρήθηκε στο χωριό μας ήταν μείον 25 βαθμούς στον Άγιο Πολύκαρπο και μείον 13 βαθμοί στα όργανα της Μετεωρολογίας του χωριού μας.

Τα έσοδα της γεφυροπλάστιγκας

ΑΥΤΟ ΔΕΝ ΤΟ ΓΝΩΡΙΖΑΜΕ μέχρι τώρα. Δεν γνωρίζαμε δηλαδή ότι ο ζυγιστής στη γεφυροπλάστιγκα εισπράττει ως αμοιβή κάποιο μικρό ποσό σε κάθε ζυγολόγιο, από το οποίο μένει και κάποιο κέρδος. Τώρα το μάθαμε κι αυτό, καθόσον μας πληροφόρησε η Δ/τρια του Δημοτικού Σχολείου Αικατερίνη Νακάκη ότι διατέθηκε από το ζυγιστή Απόστολο Παπαδοκοτσώλη το ποσό των 300 ΕΥΡΩ, για τις ανάγκες του Σχολείου.

Η ενέργεια του ζυγιστή είναι αξιόλογη και αξιέπαινη γι' αυτό και τη δημοσιεύουμε στην εφημερίδα μας, με το ερώτημα γιατί αυτό δεν συνέβαινε τα προηγούμενα χρόνια. Πάντως η εφημερίδα μας με πρότασή της σε προηγούμενο τεύχος ζήτησε τη χρεωπίστωση των ζυγολογίων για τον καλύτερο έλεγχο και για τη διάθεση του κέρδους στις ανάγκες του χωριού μας.

ΤΟ ΔΑΣΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Συνέχεια από το προηγούμενο

Επανερχόμενος στη φυσική περιγραφή του δάσους του χωριού μας, θα προσπαθήσω να καταχωρίσω παρακάτω όλες τις βουνοκορφές, τα υπάρχοντα ρέματα και τις πηγές με τις πλέον γνωστές και χαρακτηριστικές ονομασίες, που θα δώσουν τη δυνατότητα σε πάρα πολλούς συγχωριανούς μας να θυμηθούν κομμάτια από τη ζωή τους στο παρελθόν και να φρεσκάρουν στη μνήμη τους γεγονότα από τη ζωή τους στην παιδική ηλικία στις γεωργικές, κτηνοτροφικές και δασικές εργασίες, από τη ζωή στους νερόμυλους, στο ψάρεμα και στο κυνήγι και ακόμη από τις περιπέτειες του πολέμου.

Ο «Κούμαρος» είναι η πλέον χαρακτηριστική κορυφή στα όρια με τη Άνω Αγόριανη. Έχει υψόμετρο 800 μέτρα περίπου. Η ευρύτερη περιοχή έχει έκταση 6.000 στρεμ. περίπου και καλύπτεται από πυκνή θαμνώδη βλάστηση της οποίας χαρακτηριστικό είδος είναι η κουμαριά, στην οποία οφείλεται η ονομασία «Κούμαρος». Η όλη περιοχή διασχίζεται από μικρά ρέματα, από τα οποία το πλέον χαρακτηριστικό είναι το «Μολτσόρεμα», τα οποία καταλήγουν στο ποτάμι «Ονόχωνος» ο οποίος πηγάζει από τη λίμνη «Ξυνιάδα» φθάνει στα πενταμύλια,

ενώνεται με το «Κουσλόρεμα» και το «Λουτρόρεμα» και συνεχίζει μέχρι το φράγμα «Σμοκόβου» και τη Θεσσαλία.

Στο παρελθόν το ποτάμι αυτό ήταν καθαρό και στα νερά του ζούσαν πολλά ψάρια, κυρίως «μπριάνες», που αποτελούσαν για το χωριό μας βασική τροφή, και πηγή ψυχαγωγίας για τους ερασιτέχνες ψαράδες. Οι «σκούλοι» των ψαριών ήταν γεμάτοι και με αγωνία κάτω από τις πέτρες και τα βράχια, οι μακρυχέρηδες ψαράδες γέμιζαν τα χέρια τους με μπριάνες και κεφαλόπουλα.

Σήμερα δυστυχώς το ποτάμι αυτό έχει μολυνθεί από τα απόβλητα των εργοστασίων ντοματοπολτού και άλλων γεωργικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων. Κατά μήκος του ποταμού υπάρχει η σιδηροδρομική γραμμή.

Η όλη περιοχή «Κούμαρος» είναι κτηνοτροφική, στερείται όμως φυσικών πηγών για το πότισμα των

Του Δημ. Παπαδοκοτσώλη
Δασοπόνου

ζώων, τα οποία πίνουν νερό μόνο στο ποτάμι. Η διάθεση από το Τ.Σ. του χωριού μας και από τον Αναγκαστικό Συν/σμό της περιοχής σε μια εταιρία «Εθνικά Πάρκα» για αξιοποίηση αντί τιμήματος 6.000.000 περίπου για το χωριό μας, πιστεύω ότι θα είναι λάθος, καθόσον καμιά άλλη αξιοποίηση της περιοχής δεν είναι δυνατή, και εκτός αυτού η παραπάνω εταιρία «Εθνικά Πάρκα» αν είναι η ίδια μ' αυτή των Ιωαννίνων, που όλοι είδαμε στην τηλεόραση, τότε αποτελεί κλασική περίπτωση κομψοδόρων με τους οποίους δεν χρειάζεται να μπλέξει το χωριό μας.

Τα «Ξεροβούνια» είναι άλλη μία χαρακτηριστική περιοχή, θαμνώδης και χορτολιβαδική, χωρίς φυσικές πηγές, πέραν απ' αυτές που πηγάζουν κοντά στο «Κουσλόρε-

μα» και στα «Μουρλάκια».

Οι κορυφές «Ξεροβούνια», «Φούρνια» και «Μαγούλα» είναι οι πλέον γνωστές. Δεν υπάρχουν ρέματα μεγάλα. Τα υπάρχοντα μικρά καταλήγουν κυρίως στο ποτάμι και στο «Κουσλόρεμα».

Υπάρχουν δύο μικρές πηγές στα «Μουρλάκια» και κάποιες άλλες στα όρια με τα λουτρά. Στη θέση «Ντέρη» υπάρχει μεγάλη πηγή, που πρέπει το χωριό μας ν' αξιοποιήσει, τόσο για πόσιμο νερό των ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων των λουτρών, όσο και για άλλους σκοπούς, εμφιάλωση κ.λπ.

Και ο «Κούμαρος» και τα «Ξεροβούνια» είναι περιοχές κατάλληλες για την ανάπτυξη των θηραμάτων και για χρήση κτηνοτροφική. Τελευταία στην κορυφή «Ξεροβούνια» εγκαταστάθηκαν δύο κεραίες κινητής τηλεφωνίας της PANAFON και της COSMOTE. Από την πλευρά των «Ξεροβούνων» και από τα νερά του «Ονόχωνου» λειτουργούσαν νερόμυλοι στους οποίους όλοι οι συγχωριανοί μας «πήγαιναν ν' αλέσουν σιτάρι και να εξασφαλίσουν για πολύ καιρό το ψωμί του σπιτιού τους. Η μετάβαση στους νερόμυλους γινόταν από την ημιονική οδό από το χωριό μας στη «Μαγούλα», τα «Τσατάλια» και το «Μέγα Ισιωμα». Ο τελευταίος νερόμυλος λειτούργησε μέχρι το 1959

και τελευταίος μυλωνάς ήταν ο Μήτσος Κοντογιάννης, που ζούσε οικογενειακός στο μύλο και τα παιδιά του πήγαιναν στο Δημοτικό Σχολείο του χωριού μας.

Συνεχίζεται στο επόμενο

ΚΑΪΤΣΑ

Τριμηνιαία Εφημερίδα
του Συλλόγου των
Απανταχού
Καϊτσιοτών
Διεύθυνση Πατησίων 4
ΑΘΗΝΑ 106 77
Τηλ.-Fax: 010 38.19.693

Υπεύθυνος Σύνταξης
Δημήτρης Παπαδοκοτσώλης

Συντακτική Επιτροπή
Κώστας Μπλιήρης
Σοφία Ελευθερίου
Λεων. Παπαδοκοτσώλης

Επιμέλεια
Γ. Χρυσοβιτιάνος
Εκδοτική παραγωγή
ΜΕΜΦΙΣ Α.Ε.
Τηλ.: 010 52.40.728
Fax: 010 52.24.556
Σωκράτους 23
ΑΘΗΝΑ 105 52

10
έτος δώρισε
λεπτά από τη ζωή σου

Σταθμός Αιμοδοσίας
Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Λαμίας

Επιστολές προς την «Καίτσα»

Εκ πύρρας

«...Και οι μεν λίθοι της Πύρρας έγιναν γυναίκες, οι δε λίθοι του Δευκαλίωνος, άνδρες»

Κ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ (τ.μ. 1 - σ. 27)

Είναι αλήθεια, αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι αναγνώστες της «ΚΑΪΤΣΑ», πως πολλές φορές, ως άνθρωποι, οχυρώνουμε τη γνώμη μας με πείσμα ή εκφράζουμε την ανθρωπινή αγωνία μας με επιθετικότητα. Είναι επίσης αλήθεια, πως πολλές φορές δημιουργούμε ισχυρή γνώμη ή συναντάμε καθαρή την αλήθεια, μέσα από διαφωνίες ή διαφορετικές θέσεις ανθρώπων, που έζησαν, αφουγκράστηκαν ή αξιολόγησαν ιστορικά γεγονότα. Μέρος της ιστορίας είναι γραμμένο στον κήπο ενός σπιτιού κι η άλλη γράφτηκε στο διπλανό κήπο, εκείνου, που διαφωνεί. Η αλήθεια ίσως υψώνεται πάνω απ' των κήπων την απόσταση. Το χώμα του ψεύδους ή η λανθάνουσα σιωπή δεν μπορούν ποτέ να θάψουν για πάντα την όποια αλήθεια.

Έτσι ανταποκρινόμενοι στην πρόκληση για ταξίδι, που προτείνει μέσα απ' τις στήλες της «ΚΑΪΤΣΑ», ο τολμηρός κι έξοχος συγχωριανός μας κ. Κώστας Μπιλιρής, με την υπέροχη προσπάθειά του για έρευνα που αφορά στην «Ματωμένη Δεκαετία», ταξιδεύουμε σήμερα τη σκέψη μας, μέσα από φωνές και μνήμες ανθρώπων του χωριού μας, που έζησαν σ' εκείνους τους δύσκολους καιρούς.

Λαμβάνοντας υπόψη, πως η ιστορία πλιότερο θέλει να οδηγήσει παρά πηλγές να ξύνει, ελπίζουμε πως τούτη η έρευνα θα οδηγήσει εμάς τους λίγο ή πολύ νεότερους πιο κοντά σ' εκείνων των καιρών τις αλήθειες. Λαμβάνοντας επίσης υπόψη, πως για να κλείσουμε ανοιχτές ενδεχομένως λαβωματιές, πρέπει να ξαναγυρίσουμε πάνω στα βήματά μας, αναγνωρίζουμε ήδη, μέσα απ' τις υπόψη στήλες γενναίες φωνές συγχωριανών μας. Τέλος, πιστεύουμε, πως βασικός στόχος του κατακτητή είναι το «διαίρει και βασίλευε». Και αν αποτύχει στο «βασιλεύσειν» θέλει διατηρήσει το «διαίρειν», έτσι σαν «τρόπαιο» της ήττας του...

Κάπως έτσι νομίζουμε κληροδοτούνται οι καιροί των εμφυλίων. Σε τέτοιους καιρούς σκληρούς κι άδικους καιρούς, ποιος αμφιβάλει, πως λάθη, παραλήψεις κι υπερβολές έχουν την τιμητική τους;

Κανείς, φρονούμε, δεν θέλει τη λήθη. Τη συχώρια όμως ποιος δεν την αξίζει;

Αγαπητέ Κώστα, σε σένα και στους συνεργάτες σου, αφού ενθέρμως σας εκφράσουμε και δημόσια τα ταπεινά μας συγχαρητήρια, αφενός για το τόλμημα της έρευνας κι αφετέρου για το διακριτικό τρόπο, με τον οποίο εκμαιεύονται απόψεις συγχωριανών, που κομίζουν φωνές και μνήμες απ' τους δυο κήπους προερχόμενες, σας ευχόμεθα ολόψυχα να οδηγήσετε στο τέλος αυτό το ταξίδι. Αυτό το ταξίδι, που ελπίζουμε να φέρει μαζί, τις πολύτιμες και γενναίες αποσκευές. Αποσκευές - οδηγούς κι άλλη καμιά...

Υ.Γ. Δεν θα ήθελα να παραλείψω την εκτίμηση και συμπάθειά μου προς όλες τις στήλες της εφημερίδας, μόνιμες ή μη, τις οποίες ανελλιπώς και διεξοδικά διαβάζω από κυκλοφορίας της «ΚΑΪΤΣΑ». Να εκφράσω επίσης τα συγχαρητήριά μου προς το Δ.Σ. του Συλλόγου για κάθε του δραστηριότητα λαμβάνοντας υπόψη, πως λάθη δεν κάνει, όποιος αδρανή. Τέλος, γυρίζω την πλάτη, στις υπερβολές και μεγαλοστομίες των αντιπαραθέσεων, χαιρετώ όμως ισχυρά, τις αντίθετες γνώμες ή θέσεις, τασσόμενη σαφώς υπέρ της ρήσης του Ηράκλειτου: «...η αρμονία βρίσκεται στη σύνθεση των αντιθέσεων...».

Αθήνα, Νοέμβρης 2001

Εγκάρδια, προς κάθε
συγχωριανό ή φίλο αναγνώστη της «ΚΑΪΤΣΑ»
ΕΥΔΟΚΙΑ Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
Καϊτσιώτισσα

★ ★

Ευδοκία, σ' ευχαριστούμε για τα καλά σου λόγια και για τις παραινέσεις σου, τις οποίες το Δ.Σ. του Συλλόγου αποδέχεται σαν πιξίδα που οδηγεί τις ενέργειές του στην επίλυση των προβλημάτων του Συλλόγου και στη σύνταξη της εφημερίδας «ΚΑΪΤΣΑ». Δεν ισχυρισθήκαμε ότι όλα τα κάνουμε τέλεια. Τα λάθη είναι ανθρώπινα και μακάρι να υπήρχαν κι άλλοι να μας τα επισημαίνουν.

Θεωρούμε την παρέμβασή σου, πρώτη γυναικεία παρέμβαση, θετική και ενθαρρυντική και σε παρακαλούμε να επεμβαίνεις συχνά, σε κάθε φύλλο της εφημερίδας μας, για να φωτίζεις λίγο τα μυαλά μας και τις ενέργειές μας. Η συνεργασία σου στην εφημερίδα «ΚΑΪΤΣΑ» του Συλλόγου μας είναι απαραίτητη.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου σ' ευχαριστεί και για τη προσφορά του βιβλίου σου με τα όμορφα ποιήματά σου, τα οποία εκφράζουν το μεγαλείο της ψυχής σου.

Μια «Καϊτσιώτισσα» ποιήτρια αποτελεί για το Σύλλογό μας και για το χωριό μας μεγάλη τιμή και υπερηφάνεια.

Σου ευχόμαστε ολόψυχα το 2002 να ολοκληρώσεις τις επιτυχίες σου και να ικανοποιήσεις όλα τα όνειρά σου.

Για το Δ.Σ. ο Πρόεδρος
ΤΑΚΗΣ ΠΑΠΑΔΟΚΟΤΣΩΛΗΣ

★ ★

Για την Ευδοκία

Εγώ λοιπόν τη θυμάμαι την Ευδοκία.

Εκείνη μάλλον δε θα με θυμάται.

Παιδί εγώ, νεαρή εκείνη - καμιά σοβαρή διαφορά στα χρόνια -
μας σήμερα, τεράστια για τα δικά μου μάτια τότε.

Τη θυμάμαι λοιπόν. Γιατί τη θυμάμαι;
Εμείς οι «ψυχαναλιτίζοντες» λέμε πως δεν είναι καθόλου τυχαίο το να θυμάσαι κάποιον ή κάτι.

Το ίδιο και να ξεχνάς...

Νομίζω ότι συγκράτησα τη διαφορετικότητά της.

Όμορφη, όχι καμιά αέρινη, ευάλωτη ομορφιά, χαρακτηριστικά μάλλον έντονα, γήινη, αδύνατη, με στόμα που υπέγραφε όλο της το πρόσωπο. Έτσι τα 'χω στο μυαλό μου.

Δε θα κρίνω τα ποιήματά της. Σιγά να μην το κάνω!

Θα πω τι ένιωσα εγώ όταν μου τα έδωσε ο πατέρας μου.

Τη διάγνωσή μου, μέσα από τους ελεύθερους συνειρμούς της, θα τη φυλάξω λόγω ιατρικού απορρήτου! (αστείο είναι αυτό).

Πολύ ταξίδεψε λοιπόν η Ευδοκία...

Έξω και μέσα...

Διέρρηξε τα προικιά, τα κοντοσούβλια, τα πανηγυριώτικα λαμέ γοβάκια, την περιέργεια, την εμπάθεια, τη βεβαιότητα της ασυνενοησίας και βούτηξε.

Καταγρατζουνίστηκε, αγάπησε τους πόνους της και διέσωσε εν τέλει έναν εαυτό ποιητή, άλλοτε ξέχειλο από αισιοδοξία κι άλλοτε κουβάρι μέσα στη λύπη. Και σ' αυτή τη φάση της πορείας της Δεν Συγκατατίθεται πλέον να την κάνει κανείς να νιώθει άσχημα.

Επώδυνη αυτογνωριμία, επώδυνη επιλογή μιας πορείας καθόλου κατανοητής και αποδεκτής από μια κοινωνία νοσηρή και καταβροχθίζουσα.

Καλή χρονιά ευδοκία. Που σου αρέσει η θάλασσα, ο ήλιος, ο ουρανός και τα κυκλάμινα. Που μιλάς με τα λόγια του Βρεττάκου, του Εμπειρικού και του παππού Ελύτη. Που αγαπάς τη στρογγυλάδα των λέξεων και το χοροπηδητό των εξομολογήσεων.

ΕΒΗ ΠΑΠΑΔΟΚΟΤΣΩΛΗ
Ψυχογιάτρος
Εξασκούσα και (ίσως αιωνίως)
σπουδάζουσα την τέχνη του ακούειν

★ ★

«ΑΙΕΝ ΑΡΙΣΤΕΥΕΙΝ»

Αγαπητέ πρόεδρε του πολιτιστικού μας συλλόγου, κ. Παπαδοκοτσώλη

Σας στέλνω φωτογραφία από την απονομή των βραβείων στους επιτυγχόντες μαθητές στα ΑΕΙ μήπως χρειάζεστε κάποια και για την εφημερίδα.

Θα ήθελα επίσης μέσα από την εφημερίδα «Καίτσα» του χωριού μας να ευχαριστήσω θερμά και εγώ και η κόρη μου Σταυρούλα Ψαλλίδα του Γεωργίου την οικογένεια του κ. Γ. Δραγούνη για την ιδιαίτερη συγκίνηση που ένιωσα σαν μητέρα στην απονομή του Δραγούνειου Βραβείου αλλά και σαν εκπαιδευτικός να συγχαρώ την όμορφη πρωτοβουλία του κ. Γιάννη και Στέλλας Δραγούνη που θέσπισαν αυτό το βραβείο από το 1990 για να επιβραβεύσουν τις πνευματικές προσπάθειες των νέων της γενετέρας τους και να αναπτύξουν την πνευματική άμιλλα μεταξύ τους.

Είμαι σίγουρη ότι εκφράζω και τις απόψεις και τα συναισθήματά και των άλλων γονέων και των παιδιών που βραβεύθηκαν και δίνουν την υπόσχεση ότι θα ευοδώσουν τις προσδοκίες σας στον κοινωνικό στίβο, θα καταξιωθούν σαν επιστήμονες, αλλά πάνω απ' όλα θα γίνουν ολοκληρωμένοι άνθρωποι που θα αγωνίζονται έχοντας πάντα σαν παρακαταθήκη στο νου και στη ψυχή τους ΤΟ «ΑΙΕΝ ΑΡΙΣΤΕΥΕΙΝ» που αποτελεί και το πιο υψηλό μήνυμα του βραβείου.

Με εκτίμηση

ΓΕΩΡΓΙΑ ΨΑΛΛΙΔΑ - ΚΑΡΑΝΟΥΤΟΥ

Φωτογραφία από τη χορήγηση του Δραγούνειου Βραβείου, στις πολιτιστικές εκδηλώσεις «Καθαοκαίρι 2001». Ο Γιώργος Δραγούνης παραδίδει το βραβείο στη Σταυρούλα Γ. Ψαλλίδα, για την επιτυχία της στο τμήμα της Αγγλικής Γλώσσας της Φιλοσοφικής Σχολής Θεσ/νίκης

Περιφερειακό Θέατρο Καρδίτσας

Φίλε μας Δημήτρη,

Χρόνια πολλά και ευτυχισμένα για τη γιορτή σου. Ευχαριστούμε πολύ για την εφημερίδα «ΚΑΪΤΣΑ» του Συλλόγου σας που μας στείλατε. Έτσι μαθαίνουμε τα νέα σας. Είναι υπέροχη προσπάθεια όλων σας και αποτέλεσμα της ανιδιοτελούς αγάπης σας προς τη γενετέρα ην.

Συγχαρητήρια σε όλους σας.

Σας στέλνουμε την πολιτιστική μας δραστηριότητα 2001.

Για το Π.Θ. Καρδίτσας
Ο Διευθυντής ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΡΗΤΑΣ

Το τρομοκρατικό
κτύπημα της
11ης Σεπτεμβρίου,
οι υπεύθυνοι
και το μέλλον
του κόσμου

ΠΟΛΛΑ ΛΕΓΟΝΤΑΙ και πάρα πολλά και για πάρα πολύ διάστημα θα συνεχίζουν να λέγονται και να γράφονται για το φοβερό τρομοκρατικό κτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στη Ν.Υ., όπου δεκάδες χιλιάδες αθώοι βρήκαν φρικτό θάνατο. Παγκόσμια είναι η ενασχόληση με το τρομερό αυτό γεγονός. Αρμόδιοι και αναρμόδιοι εκφράζονται σχετικά, παγκόσμιες και πυρετώδεις είναι οι προσπάθειες για τον εντοπισμό των υπευθύνων και για το μέλλον της ανθρωπότητας. Δεν κρίνουμε πόσοι και γιατί λυπήθηκαν ή ικανοποιήθηκαν από τη φοβερή αυτή αιματοχυσία, καθώς και για άλλες προηγούμενες σ' άλλους τόπους.

Ειδικότερα όμως για το πρόσφατο αυτό τρομοκρατικό κτύπημα, την πιθανή αρχή 3ου Παγκ. πολέμου είναι πολύ δύσκολο να εντοπίσει κανείς λογικές ερμηνείες. Δημοσιογράφοι διεθνούς κύρους και μεγάλοι επιστήμονες αποφάνθηκαν ότι τα βαθύτερα αίτια είναι η αλαζονεία της παρακαμασμένης ηθικά Δύσεως, η οποία έδρεψε το φθόνο και το μίσος των τρομοκρατών και των άλλων αδιόστατων φανατικών. Άλλοι κατηγορήσαν τους αδιόστατους λάτρεις του χρήματος και τους εμπόρους των όπλων, που δεν ορρωδούν προ του κέρδους να θυσιάσουν και αυτά τα παιδιά τους. Όποιοι και να είναι οι υπεύθυνοι, ένα είναι το αποτέλεσμα. Η διατάραξη της ειρήνης και ο θάνατος των αθώων θυμάτων. Αυτά κάνει η μονομερής ανάπτυξη του τεχνικού πολιτισμού, χωρίς παράλληλη ανάπτυξη και της πνευματικής ζωής, της ανθρωπιάς, του αλτρουισμού και της εφαρμογής των ηθικών αρχών του Ευαγγελίου του Χριστού. Και αν δεν αλλάξει στο σημείο αυτό ο τρόπος σκέψης και ζωής όλων επί το ανθρωπινότερον, τότε μάλλον είναι άδηλο το μέλλον. Αλλά δεν πρέπει να απελπιζόμαστε. «Έστι δίκης οφθαλμός, ως τα πανθ' ορά», ο παντοδύναμος Θεός.

Δ.Γ. Κουτρούμπας

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

(2401) Νικόλαος Δημ. Τσιάγκας 10.000, (2402) Ευαγγελία Δημ. Τσιάγκα 5.000, (2403) Θεμιστοκλής Καρπούζας 5.000, (2404) Στυλιανή Τσοούκαλη 2.000, (2405) Κων/νος Καραϊσκος 1.000, (2406) Σταυρούλα Χρ. Τσιμασιώτη 5.000, (2407) Ιωάννης Νικολ. Καρανούτσος 5.000, (2408) Αναστάσιος Κερχουλός 10.000, (2409) Στέλιος Παπαγεωργίου 2.000, (2410) Γεωργία Παπαδοκοτσώλη - Ματσαδέ 5.000, (2411) Ηλίας Βασ. Σαμαράς 5.000, (2412) Ιουλίτσα Δραγούνη - Γιαννιτσιώτη 3.000, (2413) Αφροδίτη Φούρλα 2.000, (2414) Αικατερίνη Στεφανή - Πατακιά 4.000, (2415) Αντώνης Οικονόμου 2.000, (2416) Δημήτριος Κόρδης 5.000, (2417) Κων/νος Ιωαν. Μόσχος 5.000, (2418) Χρήστος Ξενιώτης 5.000, (2419) Γιάννης Αντωνούλας 5.000, (2420) Γεωργία Μάρου - Καρβέλη 5.000, (2421) Δημήτριος Μιλτ. Ψαλλίδα 2.000, (2422) Κων/νος Μιλτ. Ψαλλίδα 5.000, (2423) Γεώργιος Κων/νου Πατρίδας 5.000, (2424) Θωμαή Χατζάρα 1.000, (2425) Γεωργία Κούτσικα - Αποστολάκη 10.000, (2426) Βασιλική Κων/νου Χατζηαργύρη 5.000, (2427) Νικόλαος Στάκος 5.000, (2428) Χρυστίνα Κουτρούμπα 2.000, (2429) Βαγγέλης Χατζόπουλος 5.000, (2430) Ηλίας Αποστ. Γουρούνας 1.000, (2431) Θεμιστοκλής Καλαπανίδας 5.000, (2432) Κων/νος Γεωργ. Μόσχος 10.000, (2433) Σωτήρης Μπάκας 5.000, (2434) Κων/νος Γεωργ. Μπουλουζός 5.000, (2435) Μαρία Γρανίτσα 10.000, (2437) Γιάννης Παπαϊωάννου 1.000, (2438) Παπα-Αντώνης Παπάρας 5.000, (2439) Γεώργιος Ιωαννίδης 20.000, (2440) Θεοφάνης Μόσχος 40.000.

1941-1951:

Η Ματωμένη Δεκαετία

Η Καΐτσα στην Κατοχή, την Αντίσταση, τον Εμφύλιο

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Ενημερώνουμε τους αναγνώστες συγχωριανούς μας ότι, επειδή τα κείμενα του Κώστα Μπιλιρή δόθηκαν την τελευταία στιγμή, δεν ήταν δυνατόν να ενημερωθεί γι' αυτά το Δ.Σ. του Συλλόγου.

Όμως εγώ ως Πρόεδρος του Συλλόγου πιστεύω ότι αυτός ο τρόπος καταγραφής και εξιστόρησης των γεγονότων και πράξεων της ματωμένης δεκαετίας δεν είναι ούτε ο σωστός, ούτε αντικειμενικός, καθόσον περιλαμβάνει χαρακτηρισμούς και όχι γεγονότα από τη 10ετία.

Γι' αυτό τα κείμενα που αφορούν τη Ματωμένη 10ετία κρατήθηκαν προκειμένου να λάβει γνώση η συντακτική επιτροπή και το Δ. Συμβούλιο του Συλλόγου, το οποίο θ' αποφασίσει για τη δημοσίευση ή μη σε επόμενο τεύχος της «ΚΑΪΤΣΑΣ».

Από την αρτοκλασία του Συλλόγου στην Αγία Παρασκευή

Η πρωτογενέστερη του μυστικού Εσώρου Γιάννη Αγνήνη, που διακρίνεται σκευημένη στον τόπο της εκκλησίας, ευρισθείς σ' όλες τις Πολιτιστικές Εκδηλώσεις «Καλοκαίρι 2001» και εξέφρασε τη καρδιά της, την μενεπειθεί της και τα θεμελιώδη της για τη συμμετοχή του μέτρου σ' αυτής, καθώς και την πρωτοτυπία της.

Από τη Συλλογή του Γιάννη Απ. Πολύζου, φίλου του Συλλόγου μας

Μια ιστορία θα σας πω που γνώρισα ένα γέρο εδάκρυσαν τα μάτια μου χωρίς να τότε ξέρω.

Μια συμβουλή στον άνθρωπο γράφω προτού γεράσει να τη διαβάσει πάντοτε και να μην την ξεχάσει.

Αμα γεράσει ο άνθρωπος Δε τότε συμπαθούνε τον θάνατο παρακαλούν να τον ξεφορτωθούνε.

Γι' αυτό κράτα καμμένε γέροντα τα περιουσιακά σου γιατί μία μέρα θα βρεθείς στο δρόμο απ' τα παιδιά σου.

Ο μεγαλύτερος εχθρός στον άνθρωπο γίνεται το παιδί του και φίλος του ο καλύτερος είναι η σύνταξή του.

Αμα γεράσει ο άνθρωπος και δεν αυτοσυντηρείται καλύτερα ο θάνατος παρά να τυραννείται.

Σε μια γωνιά τον βάζουνε τον φουκαρά το γέρο και για να τον κοιτάζουνε χρειάζεται συμφέρον.

Αμα γεράσει ο άνθρωπος και φύγουν τα παιδιά του του είναι απαραίτητο νάχει τη συντροφισιά του.

Αν φύγει ο ένας απ' τους δυο ο άλλος μένει κουρέλι ένας τον σπρώχνει από τη μια κι άλλος δεν τον θέλει.

Τη συμβουλή μου διάβαζε και να μην την ξεχάσεις να την διαβάσεις πάντοτε αλλά προτού γεράσεις.

ΤΟ ΑΓΝΑΝΤΕΜΑ

Του κ. ΔΗΜ. Κ. ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΥ
Επίτιμου Επόπτη
Δημοτικής Εκπαίδευσης

άμ, την οποία κολυμπούσαν η ψυχή και το πνεύμα.

Αγναντεύοντας τη λίμνη, ένιωθα στην ψυχή μου ωραία και πλούσια συναισθήματα. Κόσμημα της περιοχής, εξωραΐζε το τοπίο, επράυνε την ορεινή τραχύτητα, εγαλήνευε και ημέρωνε το φυσικό περιβάλλον. Κατάπληκτος ο ταξιδιώτης, που ταξίδευε με το τρένο για τη Θεσσαλονίκη, αφήνοντας το σιδηροδρομικό σταθμό Νεζερου ή για την Αθήνα, φθάνοντας στο σιδηροδρομικό σταθμό Αγγειών, αντίκριζε τη γαλάζια απεραντοσύνη, ζούσε το γλαυκό όνειρο του υδάτινου κάλλους και χαϊρόταν το ειδυλλιακό τοπίο, με τις μαγικές απόψεις και εικόνες, βουτηγμένες στο όνειρο και πνιγμένες στο μυστήριο. Ολοφώτεινα και ζωντανά χωριά — κοπριά λευκών περιστερών — ξετυλίγονται και περνούν στα θαμβωτικά μάτια του, σαν εξάισιες ζωγραφίες, που τις εξαυλώνει και τις εξιδανικεύει το ελληνικό φως, πλημμυρισμένα από πνοές και κύματα μωρωμένα.

Ένα θαυμάσιο όραμα η αρχαία χώρα των Θαυμακών. Το Περιβόλι (Δερελή), ο Άγιος Στέφανος (Νεζερός), η Κορομηλιά, η Ξυνιάδα (Δαουκλή), ο Άγιος Γεώργιος, η Ομβριακή, η Παναγιά, η Μακρυράχη (Καΐτσα) και στο βάθος ο Δομοκός αγκαλιάζουν από παντού την ελληνική φύση και προβάλλουν με γοητεία και περηφάνεια. Ονόματα, γεγονότα, ηρωισμοί συνδέονται με τον ιστορικό αυτό τόπο, αναβιώνουν σε παλλόμενες παραστάσεις κι επιβάλλουν σεβασμό κι ευγνωμοσύνη.

Αγναντεύοντας τη λίμνη, με τις «ήμερες όχθες, την πλούσια βλάστηση και τα πολλά αγριοπούλια, σκεπτόμουν τον υπέρτατο μόχθο των ανθρώπων της περιοχής, που, «ηλιοκαμένοι, ξέκοποι, βουβοί, αποκαμωμένοι», κατά τον ποιητή μας, με τα ροζιασμένα χέρια και τον τίμιο ιδρώτα τους, μούσκευαν την ευλογημένη πατρική γη τους άντρες, και γυναίκες και παιδιά. Ευκίνητοι, εύστροφοι, ανήσυχτοι και δημιουργικοί, μετέβαλαν τον πόνο τους σε τραγούδι ενθουσιασμού, πίστης κι αισιοδοξίας για μια γόνιμη πορεία, ανάμεσα σε πολλές δυσκολίες και ποικίλες αντιξοότητες. Η λίμνη ήταν η μάνα γη και η υδάτινη τροφός, που τους ακολουθούσε και τους παράσχεκε απ' τη γέννησή τους ως το θάνατο. Κι αυτοί, μακάριοι κι ευτυχημένοι, τη συντρόφευαν σ' όλη τη ζωή τους, με τη λάμψη της ψυχής τους και το υπέροχο ήθος τους. Εδώ τους έριξε ο Θεός, για να εκπληρώσουν την επιταγή της μοίρας τους, εκφράζοντας το

μεγαλείο της ζωής τους και την απαρασάλευτη πίστη τους στην παράδοση, που μένει ακατάλυτη στο πείσμα των δυσχερειών.

Γονιμοποιός και τροφοδότρα δύναμη ήταν η λίμνη. Θεόσταλη πηγή φτηνού υδροβίου πλούτου. Τα άφθονα και νοστιμα ψάρια της (ογκύλιες, πλατίτσες, χάνοι, γλΐνια, τούρνες, χέλια, κυπρίνια και άλλα) έτρεφαν όχι μόνο τους κατοίκους των παραλίμιων χωριών, αλλά και της Φθιώτιδος και της Θεσσαλίας. Στα πικρά και πολυτάραχα χρόνια της κατοχής, όταν η στέρηση και η πείνα αφάνιζαν τους έλληνες, πολλοί έζησαν με τα ψάρια, καταδικωμένοι απ' τους κατακτητές.

Πρέπει να σημειώσω, ότι ο δεσμός των χωριανών μου με τη περιοχή αυτή ήταν και είναι ουσιαστικός και πολυχρόνιος. Αρκετοί νεοί και πολλές νέες παντρεύτηκαν στα παραλίμνια χωριά, δημιουργήσαν υποδειγματικές οικογένειες, αποκαταστάθηκαν μ' επιτυχία κι έχουν επιτελέσει, στη διαδρομή του χρόνου, με τους κατοίκους τους ένα ιδανικό και αρραγές κοινωνικό σύνολο. Ζουν έντονα ελε τον κύκλο των εποχών, και συμβάλλουν, μ' όλες τις δυνάμεις τους, στην ανύψωση της περιφέρειας. Δεν είναι λίγοι οι ακτημονες, που, ύστερ' απ' την αποξήρανση της λίμνης, πήραν γεωργικό κλήρο, τον οποίο καλλιεργούν.

Η θρυλική λίμνη της Ξυνιάδας δεν υπάρχει πια. Υπέκυψε στη μοίρα της, θύμα των πανίσχυρων τεχνικών μέσων του ανθρώπου. Όλα χάθηκαν: η φυσική ομορφιά, ο ανεκτίμητος θησαυρός, τα πολυτιμα αγαθά. Στη θέση της απλώνεται τώρα γονιμός και μωροχώραμος κάμπος, με πλούσια και ποικίλα προϊόντα της γης. Δεν μπορώ να ξέρω, αν η γεωργική καλλιέργεια της λίμνης ισοβαρίζει το μεγάλο διαπολογικό και κοινωνικό αγαθό του ιχθυολογικού πλούτου, που παράλληλα, συντηρούσε ολόκληρο κόσμο ψαράδων.

Πολιορκημένος απ' τις γλυκές κι έντονες αναμνήσεις του παρελθόντος, ένιωσα την ψυχή μου πλημμυρισμένη από απέραντη συγκίνηση και βαθιά ικανοποίηση. Διαπυρη ύψωσα προσευχή στο Δημιουργό του κόσμου, που κατευθύνει τα βήματά μας κι ευλογεί τις σκέψεις μας:

— Κάμε, Θεέ μου, τη ζωή της περιοχής αυτής χαρούμενη, ευτυχημένη και δημιουργική. Μακάρι απ' τον ευλογημένο αυτόν τόπο ν' ακτινοβολεί πάντα φως, για να θερμαίνει τις ψυχές των ανθρώπων σε υψηλά έργα κι ευγενικούς οραματισμούς.

ΔΗΜ. Κ. ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2001

Φωτογραφία από το τραπέζι του διαγωνισμού ήτ'ας'ο «ΠΑΥΣΙΑΥΠΟ» της Αγίας Παρασκευής στις πολιτιστικές εκδηλώσεις «Καλοκαίρι 2001».

Παρακάτω δημοσιεύουμε τα ονόματα των γυναικών, τα οποία από κάποια αβελία δεν δημοσιεύθηκαν στο ημερολόγιο φύλλο της «Καΐτσα» και ζητούμε συννόμη γι' αυτό: Αμπράζη Ιωάννα, Χριστίνα Αμαλία, Θανασία Γεωργία, Μελισσία Θεά κλη, Χατζηαργυρή Βασιλική, Παπαδοκοτσάλη Γεωργία, Καθότου Αθηνά

Απόσπασμα από το βιβλίο του Χαράλ. Αθ. Πατρίδα «Καΐτσα (Μακρυνράχη) Φθιώτιδος. Ιστορία - Τοπογραφία - Μύθοι - Παραδόσεις - Έθιμα».

Συνέχεια σε προηγούμενο κείμενο

ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ δεν υπάρχουν, γιατί δεν έγιναν επίσημες ανασκαφικές έρευνες. Παράνομες ανασκαφές με τη συμμετοχή ή την αδιαφορία των αστυνομικών του σταθμού χωροφυλακής έγιναν και αφάνισαν την περιοχή. Πολλές φορές η άγνοια των κατοίκων και η ευκολία που παρέχουν τα μηχανικά μέσα κατέστρεψαν και τα λιγοστά απομεινάρια των αρχαίων τειχών. Σήμερα ελάχιστα απομένουν, αρκετά όμως, για να δείξουν το μεγαλείο της πόλης.

Σήμερα, μόνο γραπτές μαρτυρίες υπάρχουν για τις επιγραφές που σώζονταν στις αρχές του αιώνα. Τέτοιες επιγραφές, αναφέρει στο βιβλίο του ο εκ Δομοκού Θ. Καρατζάς, ο Ε. Γιαννόπουλος, καθώς και οι Jamot και Deschamps.

Οι επιγραφές είναι οι παρακάτω:

Ο Ε. Γιαννόπουλος εις το Inscirptiones Graecae (Tom. IX, τεύχος 2^ο, σελ. 62 και αριθμ. επιγραφ. 233) αναφέρει, ότι ευρίσκεται μαρμαρίνη πλάκα εις την περιοχήν Καΐτσας, η οποία δεν ευρέθη παρ' αυτών και ην παραθέτομεν.

«-----ΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟΣ ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ-----»

[----- ΕΠΕΙΔΗ -----]

[---ΜΕ]ΔΙΤ[Α]ΙΕ[Υ]C ΕΥΝΟΥC ΩΝ ΔΙΑΤΕΛΕΙΩΝ ΤΑΙ- ΠΟΛΕΙ ΤΑ[Τ]

ΜΟ[ΨΙΩΝ];
ΕΜ ΠΑΝ ΤΟ ΠΑΡΑΚ[ΑΛΟΥΜΕΝ]Ο[Ν] ΟΥΘΕΝ ΕΝΔΕΙ- ΠΩΝ ΕΔΟ[Ξ]Ε Τ[Α]Ι ΠΟ[ΔΕΙ]
ΔΕΔΟCΘΑΙ ΑΥΤΩΙ ΚΑΙ ΤΟΙC ΤΟΥΤ[ΟΥ] ΕΚΓΟΝΟΙC ΠΡΟΞΕΝΙΑΝ Τ[Ε]
Κ[ΑΙ ΠΟ-]
ΔΙΤΕΙΑΝ, ΑCΙΑΙΑΝ, ΑCΦΑΛΕΙΑΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΕΙΡΑΝΑC

ΚΑ[Ι ΤΑC
ΕΝΚΤΗCΙΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑC ΚΑΙ ΧΡΗΜΑCΙ ΚΑΙ ΟCΑ ΚΑΙ ΤΟΙC ΑΛΛΟΙ[C ΠΡΟ]-
ΞΕΝΟΙC ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙC ΔΙΔΟΤΑΙ ΠΑΝΤΑ ΑΡΧΟ- ΝΤΩΝ ΤΙΜΟ-

[CΤΡΑ]-
ΤΟΥ ΤΙΜΟ[ΚΡΑ]ΤΕ[Ο]C ΕΥΒΟΥΛΟΥ. ΕΓΤΥΟC ΤΑC ΠΡΟΞΕΝΙΑC ΕΥ-
-
ΑΛΕΞΩΝΟC».

Μετάφρασις

«Ο Κλεόστρατος ο υιός του Νικοστράτου επρότεινε επειδή ο ...εκ Μελιταίας, διάκειται φιλικώτατα προς την πόλιν των Μοσίων και είναι προθυμότετος για ό,τι τον παρακαλούν, αποφασίζει η πόλις να δοθή εις τούτον και εις τους απογόνους αυτού προξενία, πολιτεία, ασυλία, ασφάλεια και εν καιρώ πολέμου και εν καιρώ ειρήνης και δικαιώματα εγγύου ιδιοκτησίας και οικίας και λοιπών παρεμφερών και άπαντα όσα και εις τους άλλους προξένους και ευεργέτας έχουσι δοθή. Εγένετο όταν ήσαν άρχοντες ο Τιμόστρατος, ο Τιμοκράτης και ο Εύβουλος. Ο του Προξενικού τούτου ψηφίσματος υπεύθυνος εγγυητής ήτο ο Εύ --- υιός του Αλέξανος».

Ετέρω πλαξ την οποίαν αναφέρει και πάλιν ο Γιαννόπουλος, ως ευρισκομένην εις περιοχήν Καΐτσης, δεν ευρέθη. Παραθέτομεν εν συνεχεία το κείμενόν της εκ των Inscirptiones Graecae (Τόμος ΙΧ σελ. 63, τεύχος 2^ο αριθμ. επιγρ. 224). Αύτη είναι απελευθερωτική επιγραφή έχουσα ούτω:

«--- ΑΠΟ ΤΟΥ ΔΕ[ΠΙΝΟC]
ΤΟΥ ΔΑΜΩΝΟC, ΖΩΙΔΟC ΕΥΔΗΜΟΥ ΑΠΟ ΕΥΔ[ΗΜΟΥ]
ΤΟΥ ΝΙΚΟΒΟΥΛΟΥ, ΖΩΠΥΡΟC ΠΑΡΜΕΝΩΝΟC Α[ΠΟ ΠΑΡ-]
ΠΑΡΜΕΝ[Ω]ΝΟC ΤΟΥ ΕΥΒΙΟΤΟΥ, CΩCΙΒΙΟC ΦΙΛΩ- ΝΟC ΑΠ[Ο
ΦΙΛΟΔΗΜΙΔΟΥ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥ ΜΗΝΟC ΦΥΛΛΙ[ΚΟΥ]
CΤΡΑΤΟΝΙΚΑ CΩΤΗΡΙΧΟΥ ΑΠΟ CΩΤΗΡΙΧΟΥ ΤΟΥ ΑΓΑΘΑΝ[Ο]ΡΟC ΚΑΙ ΑΡΙCΤΟΒΟΥΛΗC ΤΑC ΜΕΝ[Ω- ΝΟC].
ΔΥΚΟC ΞΕΝΩΝΟC ΚΑΙ ΑΡΜΟΞΕΝΟC ΦΙΛΙCΚΟΥ ΑΠ[Ο] ΕΥΑΡΜΟCΤΟΥ ΤΟΥ ΚΛΕΙΤΟΥ. ΜΗΝΟC ΘΥΪΟΥ ΤΑ- ΜΙΕ[ΥΟΝ].
ΤΟC Τ[Α]C li [Ο]ΔΙΟC CΩCΙΠΑΤΡΟΥ ΤΟΥ -----
10 [----- ΑΠ]Ο ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΤΟΥ-----»

(3) Εκτός από τον Γιαννόπουλο και οι Jamot και Deschamps αναφέρουν, ότι ευρίσκετο εις την περιοχήν Καΐτσης μαρμαρίνη στήλη επιταφία, η οποία δεν ευρέθη. (Inscirptiones Graecae, τόμ. ΙΧ, τευχ. 2^ο, αρθ. επιγρ. 225) έχουσα ούτω.

«ΑΓΑCΙΠ[ΠΟC]
ΔΕΩΝΙΑC
ΠΑΡΜΕΝΙΩΝΟC
ΑΓΑCΙΠΠΟC
ΚΛΕΑΝΔΡΟΥ

ΧΑΙΡΕ
ΔΙΟΝΥC[Ι]Α ΝΙΚΑCΙ-
ΒΟΥΛΟΥ ΧΑΙΡΕ».

(4) Εις την Καΐτσα επίσης αναφέρουν οι JAMOT και DES- CHAMPS, ότι υπάρχει τραπεζοειδής μαρμαρίνη επιταφία πλάκα, με ωραία αετώματα και ακρωτήρια, αλλά δεν ευρέθη. (Inscirptiones Graecae, τόμ. ΙΧ τεύχος 2^ο, αριθ. επιγρ. 226). Έχει δε ούτως:

«ΓΛΑΥΚΑΝΙΚΑCΙΒΟΥΛΟΥ ΓΛΑΥΚΑ ΝΙΚΑCΙΒΟΥΛΟΥ ΑΜΦΙCΤΡΑΤΟC» ΑΜΦΙCΤΡΑΤΟC»

(5) Υπάρχει όμως επιτύμβιος στήλη κοντά στην πηγή εις Κάτω Καΐτσα, η οποία είναι Ρωμαϊκής εποχής, μετά το έτος 145 π.Χ. και την οποίαν παραθέτομεν. (Inscirptiones Graecae, Τόμ. ΙΧ, τεύχος 2^ο, αριθ. επιγρ. 227)

«ΕΥΤΥΧΟC ΤΟΝ ΥΙΟΝ ΕΥΤΥΧΟΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑC ΕΝΕΚΕΝ ΗΡΩΑ»

(6) Και άλλη στήλη ανάγλυφος, η οποία ευρίσκετο εις τον αγρόν του Κων. Τσικούρα, δεν ευρέθη. Πρόκειται περί επι- τυμβίας πλακόC, η οποία ανάγεται εις την χρονικήν περίο- δον μεταξύ 1^ο και 2^ο μ.Χ. αιώνοC, έχουσα ούτω:

«α) ΑΡΙCΤΟΒΟΥΛΟC ΑΥΤΟΒΟΥΛΟΥ ΕΥΒΟΥΛΟΝ ΑΡΜΟΔΑΜΟΥ ΗΡΩΑ

β) -----

-----
5 -----

-----
10 -----

CΩΤΙ
ΩΝΑ
15 ΑΠΕΛΕ
[Υ]ΘΕ[Ρ-]
[ΩCΕΝ];
- ΟΔ -
ΚΡΑΤΟ-
[Α] ΑΘΥC-
ΚΟΛΕΑΙ;
5 ΚΑΙ ΚΛΕΙ-
ΤΑΓΟΡΑ
ΑΠΕΛΕΥ-
ΘΕΡΩΘΕ[ΙC]
ΑΙ ΥΠΟ Χ[Α-]
10 ΡΙΛΑΟΥ Ε-
ΕΝΙΚΗΙ Ε-
ΔΩΚΕΝ
Η ΠΟΛΙC
ΤΟ [ΑΡΓΥΡΙ-]
15 ΟΝ ΔΙΑ
[Τ]ΟΥ ΚΑ[Α-]
ΔΙΚΡΑ[Τ-]
ΟΥC -----
- ΑΜ -
20 - ΕΝΟ -»

(7) Άλλη στήλη δια την οποίαν αναφέρουν οι Edd, Jamot και Deschamps δεν ευρέθη (Inscirptiones Graecae τόμ. ΙΧ, παραγρ. 229).

«ΦΙΛΙΠΠΟC ΠΥΡΡΙΑ» «ΦΙΛΙΠΠΟC ΠΥΡΡΙΑ»

Υπολείμματα του τείχους του κάστρου των Αγγειών. (Φωτογραφία από το βιβλίο του Χαρ. Αθ. Πατρίδα «Καΐτσα (Μακρυνράχη) Φθιώτιδος. Ιστορία - Τοπογραφία - Μύθοι - Παραδόσεις - Έθιμα»

Η αλήθεια να λέγεται!

Χρονογράφημα του Κώστα Μπιλήρη

Αν με ρωτούσατε ποιο θέμα έχει αυτό το κείμενο, θα έλεγα «Η χώρα υπό το μηδέν και δια των αλυσίδων». Φέτος μας ήρθε ψύχος πολύ. Παγετός. Το μισό Δεκέμβρη και το μισό Γενάρη, τους υποδεχτήκαμε σε σαλόνι υπό το μηδέν. Σε αίθουσα αναψυχής. Μπαρόν. Αναψυχής, ήθελα να πω.

Ψύχος πολύ, ψύχος πολιτικό, ψύχος πολιτικό, χιονοπτώσεις παντού. Ε και λοιπόν; Συνηθισμένα τα βουνά απ' τα χιόνια. Τι θα ψυχραθεί περισσότερο από όσα μας αφορούν και από όσα έχουμε; Η διάθεσή μας, η τσέπη μας, η καρδιά μας; Όλα με κρύα καρδιά γίνονται πλέον.

Αλήθεια, τι να φοβηθούμε; Εμείς οι Νεοέλληνες ζούμε πάντα σ' ένα κλίμα ψυχρού πολέμου. Έχουμε εγκατασταθεί στην εποχή της ψύχρας. Ο ένας κοιτάει τον άλλο με βλέμμα ψυχρό. Τα χαμόγελά μας παγωμένα. Οι μεταξύ μας σχέσεις δεν έπαυσαν να χαρακτηρίζονται από ψυχρότητα. Τα οράματά μας τα βάλαμε στην κατάψυξη. Τα αστεία μας είναι κρύα και πονησιασμένα. Πάρτε παράδειγμα τις νέες κωμικές σειρές που μας προβάλλει η τηλεόραση.

Τα ταξίδια του πρωθυπουργού, μας φέρνουν κρύαδες. Έτσι και ξαναπαίει στην Αμερική, θα μας κάνει τη διάθεση, Αλάσκα.

Ψύχος παντού και τι να φοβηθούμε; Οι κοινωνικές υποσχέσεις για «μια καλύτερη ζωή», αποκρυσταλλώθηκαν.

Τα κυβερνητικά προγράμματα ανάπτυξης, έπαθαν κρουπαγήματα. Το «Σχέδιο Καποδίστριας» υπέστη ψυχρολουσία. Μόνο αυτός που το εμπνεύστηκε είναι ζεστός. Γιατί το φυσάει και δεν κρυώνει. Και δεν τελειώσαμε λένε οι ειδικοί. Πίσω την έχει ο χειμώνας την ουρά.

Ε και λοιπόν; Βρε δεν πάει να γίνει η Ελλάδα, Σιβηρία. Βρε δεν πάει να έρθει και νέο κύμα ψύχους. Βρε δεν πάει να είναι όσο χαμηλότερο θέλει το νέο χαμηλό βαρομετρικό, που θα μας επηρεάσει...

Δε μας ξαφνιάζει κανένα χαμηλό βαρομετρικό. Και τι έχουμε υψηλό από όσα καθορίζουν τη ζωή μας; Το φρόνημα; Το ηθικό; Το εισόδημα; Τις παροχές; Τις γνωριμίες;

Γελάω που βγαίνουν συνεχώς και μας ενημερώνουν: η θερμοκρασία θα σημειώσει και άλλη πτώση. Στα βόρεια προάστια, θα βρεθεί τρεις με τέσσερις βαθμούς υπό το μηδέν.

Πρώτον. Αυτοί που κατοικούν στα βόρεια προάστια, δεν έχουν λόγους να νοιάζονται. Δεύτερον. Δε μας προβληματίζει, ούτε το ψύχος, ούτε το μηδέν. Η Ψωροκώσταινα κοιτάει ξεχασμένη στο μηδέν. Η υπομονή μας έχει πέσει κι αυτή στο μηδέν. Η ηρεμία μας κινείται σε επίπεδα μηδενικά. Η μοίρα μας δεν ξεκολλάει από το μηδέν. Τα κραπικά αποθέματα, εντελώς μηδαμινά. Οι επενδύσεις, ολίγες μέχρι μηδαμινές. Οι εξαγωγές ανύπαρκτες, εν ολίγοις μηδενικές.

Οι προοπτικές μηδενίζονται, οι προσπάθειες εκμηδενίζονται. Η Εθνική Ελλάδα, ή 0 - 0, ή 0 - 2.

Το δημόσιο χρέος με πολλά μηδενικά. Τα ελληνοτουρκικά, μονίμως στο μηδέν. Το κυπριακό, μια ξεπαγώνει και την άλλη μας ξεπαγιάζει. Οι μισθοί παγωμένοι εδώ και χρόνια. Οι διορισμοί κάπου μηδέν τοις εκατό. Η αύξηση των συντάξεων, μηδέν, κόμμα δύο τοις εκατό. Η αντιπολίτευση ξεκουράζεται σε ώρα μηδέν. Ο Συνδικαλισμός μηδέν συν μηδέν, ίσον μηδέν. Όλες οι κοινωνικές διεκδικήσεις ξεκινούν πάντα από βάσεις μηδενικές. Οι επικεφαλές του Συνδικαλιστικού Κινήματος, έγιναν πλέον υπουργοί και αποκεφαλίζουν αιτήματα.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, ή μηδέν και κάτι, ή μηδέν παρ' ολίγον... Και θα μου πείτε: η κυβέρνηση τι κάνει για όλα αυτά; Μηδέν εις το πληκόν. Εμάς τους Νεοέλληνες, ούτε το μηδέν, ούτε και το «υπό» μας τρομάζει.

Το «υπό» είναι κύριο γνώρισμα της φυλής μας. Είναι η πρόθεση της μοίρας μας. Οι κρατούντες μας θέλουν υπό. Η ελπίδα για κάτι καλύτερο είναι υπό το μηδέν. Τα όνειρά μας υπό πίεση. Τα δικαιώματά μας υπό καταπίεση. Τα ιδανικά μας υπό εμπορευματοποίηση, τα χρήματά μας υπό χρηματιστηριοποίηση, ο ευρωστρατός μας υπό τουρκοποίηση, τα σύνορά μας υπό αμερικανοποίηση.

Έχουμε φυσικά και θεομηνίες. Το ενδιαφέρον της πολιτείας υπέρ των πληγέντων, δεν είναι «υπέρ» είναι «υπό».

Πάνε όμως. Σπενδούν όλοι οι πολιτικοί παράγοντες. Επισκέπτονται τους πληγέντες και συμπαρίστανται. Με τα λόγια.

Κάποτε οι πληγέντες από τις θεομηνίες έλεγαν «δεν ήρθε κανείς να μας δει». Τώρα λένε: και που ήρθαν, τι έγινε;

Ας υπολογίσουμε και τα κόμματα. Ο Συνασπισμός άγεται υπό την πίεση της εκμηδένισης. Το ΚΚΕ παραμένει κόμμα υπό μαρξιστική ανάλυση. Το ΔΗΚΙ, κόμμα υπό διάλυση. Η Πολιτική Άνοιξη, κόμμα... συνγνώμη. Η Πολιτική Άνοιξη δεν είναι πια κόμμα. Είναι μηδέν, κόμμα τρία τοις εκατό. Τό Κίνημα Πολιτών κινείται υπό σκιά. Θα έλεγα πως αυτό πια δεν κινείται. Μόνο υποκινείται.

Ο Σημίτης στους Αγίους Θεοδώρους βρίσκεται υπό το μηδέν. Ο Τσοχατζόπουλος υπό τον Σημίτη. Ο Πάγκαλος υπό την σκιά του Λαλιώτη. Ο Γιωργάκης Παπανδρέου, υπό την σκέπη του Μπους. Ο Καραμανλής υπό σκέπην, ο Μητσοτάκης υπό τον Καραμανλή. Ήτοι μηδέν από μηδέν, μηδέν. Ο Αβραμόπουλος υπό δύο μηδενικά, που τα λείει και κρίκους. Όσο για το Λαλιώτη, μηδένα προ του τέλους μακάριζε. Και όσο για το μέλλον μας, βάζουμε αλυσίδες και τσουλάμε. Τις έχουμε κι αυτές συνηθίσει

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΛΙΟΣ

καθηγητής Πανεπ. Θεσ/νίκης

«Να αντισταθούμε στην αποκαύνωση της Κοινωνίας»

ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ τρίμηνο του 2001 ένας Τηλεοπτικός Σταθμός παρουσίαζε σε καθημερινές συνέχειες μια τηλεοπτική εκπομπή με τίτλο *Big Brother* (ο Μεγάλος Αδελφός). Η εκπομπή αυτή ικανοποιώντας την αδυναμία των μετασκότων για δημοσιότητα έκανε οποιοδήποτε τμήματος και «προσφέροντας» στην κοινωνία μία «τηλεκλειδαρότυπα» για να παρακολουθεί ζωντανά (in life) την «δήθεν» ιδιωτική ζωή συνανθρώπων μας, γνώρισε μια απίθανη, σχεδόν ανήκουστη τηλεοπτική θεαματικότητα - ακροαματικότητα. Μία θεαματικότητα για το τίποτε, που ούτε

προσέφερε ποτέ θέαμα υψηλής αισθητικής ποιότητας ή καλλιπεντικής αξίας, ούτε πρόβαλε ιδέες, ιδανικά, πρότυπα και οράματα, ούτε άφησε κανένα θετικό στοιχείο στην κοινωνία. Αντίθετα καλλιέργησε μικροαδυναμίες, μικροπάθη, μικρόπτες, ταπεινά ελαττήρια και κυρίως αποκαύνωση.

Δεν θέλουμε να αντιπαραθεθούμε στην εκπομπή, ούτε πολύ περισσότερο να κρικήσουμε το συγκεκριμένο σταθμό που αυτός, όπως και κάθε άλλος, έχει οπωσδήποτε το δικαίωμα και την ελευθερία να κάνει όπως θέλει το πρόγραμμά του, αλλά και οι πολίτες να επιλέγουν προγράμματα. Όμως κατά τη γνώμη μας υπάρχει για την κοινωνία μας, για την εποχή μας ένα θέμα: πώς μια τέτοια εκπομπή χωρίς καλλιπεντική - πνευματική προσφορά και χωρίς ουσιαστική κοινωνική προσφορά ή αντίκτυπο ή προβληματισμό απασχόλησε, για την ακρίβεια αποκαύνωσε τόσο κόσμο. Μπορούμε λοιπόν να κάνουμε τις εξής διαπιστώσεις:

— Η εκπομπή αυτή έδειξε την αδυναμία ή ίσως την αδιαφορία του Πολιτικού και του Πνευματικού κόσμου να εμπνεύσουν στην κοινωνία μας, στις λαϊκές μάζες ιδανικά, ιδεώδη, οράματα, πρότυπα. Ενδεχόμενα πολλοί να μην ήθελαν να το κάνουν αφού «θαλούνται» με μία αποκαυνωμένη, άνευρη, μη προβληματισμένη και άρα ευκολοπονητούμενη κοινωνία. Έτσι μόνο θα μπορούσε να «θριαμβεύσει» η συγκεκριμένη εκπομπή.

— Η εκπομπή έδειξε την ένδεια, την πενικρότητα του καλλιπεντικού και πνευματικού εν γένει κόσμου να παρουσιάζει ψυχαγωγικές και παιδευτικές εκπομπές υψηλού επιπέδου και ευρείας απήχησης. Ή πάντως έδειξε τη μη χρησιμοποίηση των ικανών για τέτοιες εκπομπές και άρα την παράδοση (σκόπημη) του τηλεοπτικού πεδίου ώστε να «θριαμβεύσει» η συζητούμενη εκπομπή.

— Αποδεικνύεται ότι ο ρόλος των Μ.Μ.Ε. είναι τεράστιος, είναι αποφασιστικός, είναι σχεδόν καθοριστικός για την κοινωνία. Τα Μ.Μ.Ε., ιδίως τα οπτικο-ακουστικά, έχουν τη δυνατότητα όχι απλά να συμβάλλουν στην καθοδήγηση και στην κατεύθυνση της κοινωνίας, αλλά και να την πλάθουν και να την ποδηγετούν, ανάλογα με το πώς αντιλαμβάνονται ή πώς θέλουν το ρόλο τους ή πώς εξυπηρετούνται τα συμφέροντα των ιδιοκτητών. Μπορούν να δημιουργούν καταναλωτικές συνήθειες, να καθιερώνουν καταναλωτικά πρότυπα και να «πωλούν» όχι μόνο καταναλωτικά προϊόντα, αλλά και «πολιτικά προϊόντα» (π.χ. εκλογή Πρωθυπουργού, Βουλευτών, Νομάρχων, Δημάρχων κ.λπ.) και έτσι να διαπλέκονται με την εξουσία και να συνηθούν επικυρίαρχοι της. Επίσης, ίσως σημαντικότερο, έχουν τη δυνατότητα να ποδηγετούν την κοινωνία: να δημιουργούν διαστρεβλωμένα και αντικοινωνικά πρότυπα, να προκαλούν διαστροφή στην κλίμακα των αξιών, να λαιμάζουν θεσμούς, να απαξιώνουν σεβαστά πρόσωπα, να ηρωοποιούν αγύριες και τυχοδιώκτες, να θέτουν παράλογους, ή ανέφικτους, ή αντικοινωνικούς στόχους, να προκαλούν σύγχυση στις λαϊκές μάζες, να τις αποκαυνώνουν, να τις τηλεκατευθύνουν.

Μέχρι εδώ σημειώσαμε μονομερώς και ίσως με επίταση τις αρνητικές συνέπειες στην κοινωνία από την κακή χρήση της δύναμης των Μ.Μ.Ε. Όμως πολύ μεγαλύτερες μπορούν να είναι οι καλές συνέπειες από την ορθή χρήση της δύναμής τους και η αμεροληψία μας επιβάλλει να σημειώσουμε επίσης ότι:

• Πολλά Μ.Μ.Ε. κινούνται κατά κανόνα προς τη σωστή κατεύθυνση και υπηρετούν θετικά την κοινωνία.

• Αλλά επίσης αρκετά Μ.Μ.Ε. παρά τα θετικά στοιχεία τους που μπορεί να είναι πολλά, υπηρετούν κατά βάση συμφέροντα των ιδιοκτητών τους διαπλεκόμενα με παντοίους τρόπους με την εξουσία και την οικονομία της χώρας και καλλιεργούν την αποκαύνωση.

Έτσι η συνολική εικόνα των Μ.Μ.Ε. «γκρίζαρεται» σε σημαντικά τμήματά της, ώστε ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να απευθύνει δημόσια έκκληση προς τα Μ.Μ.Ε. να θελώσουν την ποιότητά τους. Πάντως αν και η ασυδοσία των Μ.Μ.Ε. εκφυλίζει και ευνεχίζει τη δημοκρατία, εντούτοις ο περιορισμός της ελευθερίας τους την φαλκιδεύει και δεν μπορεί να υπάρχει πραγματική δημοκρατία χωρίς ελευθερία στα Μ.Μ.Ε.

Σήμερα βρισκόμαστε σε μία κατάσταση που πρέπει να αντιδράσουμε, να αποτρέψουμε την αποκαύνωση της κοινωνίας και των ατόμων της. Η αποκαύνωση σε πρώτη φάση θα φέρει την ποδηγέτηση, την τηλεκατεύθυνση σε επίσημη φάση. Να αναγνωρίζουμε, να επικροτούμε και να επιβραβεύουμε την επίμοχθη, την επίπονη προσπάθεια και όχι τη «μαγκιά». Να καλλιεργήσουμε την κρίση μας, να διακρίνουμε το τι συμβάλλει στη θετώση της κοινωνίας (η οποία σήμερα δεν είναι ιδανική, κάθε άλλο μάλιστα), στη συνειδητοποίησή της και στην ενεργοποίησή της, από το τι συμβάλλει στη διάλυσή της, στην αποκαύνωσή της, στην περιθωριοποίησή της. Στη συνειδητοποίησή μας να ιεραρχούμε υψηλά εκείνα τα πρόσωπα που με τις δραστηριότητές τους υπηρέτησαν την κοινωνία, πολύ περισσότερο όταν το έκαναν ανιδιαιτελώς, και όχι τους αυτοκλήτους σωτήρες που εν ονόματι κάποιων ικανοτήτων ή ταλέντων τους, συχνά ανύπαρκτων, διακρύπτουν την άκοπη, τη μαγική, τη «μαγκία» ανέλιξη και επιβολή. Να διακρίνουμε τι και ποιος υπηρέτησε την κοινωνία από αυτά ή αυτούς που τείνουν ή θέλουν να την εκμεταλλευθούν. Γνωρίζω ότι αυτά είναι δύσκολα και σε πολλές περιπτώσεις δεν θεωρούνται τα αυτά μας, τις αδυναμίες μας, τις μικρόπτες μας, δεν δημιουργούν ψεύτικες μαγικές εικόνες που ενίοτε έχουμε ανάγκη και έτσι ενδεχόμενα να μην ακούγονται ευχάριστα. Όμως κατά τον εθνικό μας ποιητή το Έθνος πρέπει να θεωρεί σωστό ό,τι είναι αληθινό. ■

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ Χ. ΠΑΤΡΙΔΑ

Του Δημητρίου Ε. Κούτσικα
Αντιστρατήγου ε.α.

Όσοι έχουμε εκχωρήσει τις όποιες γνώσεις μας για την ενημέρωση των συγχωριανών μας, είτε μέσα από τις σελίδες της Εφημερίδας «ΚΑΪΤΣΑ», είτε με την έκδοση βιβλίων, που αφορούν στο χωριό μας, οφείλουμε να σεβόμαστε τους αναγνώστες μας, τις ιδιαιτερότητες και τις ευαισθησίες των συγχωριανών μας, αλλά και να δεχόμαστε την καλοπροαίρετη κριτική για αυτά που γράφουμε.

Έτσι μ' αυτή τη συλλογιστική αποτόλμηση να κάνω κάποια επεικική κριτική στο βιβλίο που εξέδωσε ο Χαρίλαος Πατρίδας, όχι για να τον επιτιμήσω, αλλά να υπογραμμίσω ορισμένες από τις ηθελγημένες ή μη παραλείψεις και ανακρίβειες, πιστεύοντας ότι θα είχε την παλικαριά να αποδεχθεί καταρχήν την κριτική και να παραδεχθεί το λάθος του, που έσπευσε να γράψει την ιστορία του χωριού μας χωρίς επαρκή και τεκμηριωμένα στοιχεία και σε πολλές περιπτώσεις να σπιλώσει υπολήψεις.

Όταν διατύπωσα τις θέσεις μου στο φύλλο 39 της Εφημερίδας «ΚΑΪΤΣΑ», διαμήνυσα στο συγγραφέα με προσφιλή μας συγγενή να μη σπεύσει να απαντήσει, γιατί η κριτική σε δημοσιευμένα κείμενα ούτε απαγορεύεται, ούτε έχει σκοπό να μειώσει τον γράφοντα. Άλλωστε, για το λόγο αυτό γίνονται οι παραρτήσεις των εκδομένων βιβλίων, όπου σκεύεται και η πρώτη κριτική. Δυστυχώς δεν εισακουστήκα και έτσι ο Χ. Πατρίδας απέστειλε ομαδική επιστολή προς (Κούτσικα, Μπιλήρη, Πέτρον), που δημοσιεύθηκε στο φύλλο 40 (σελίδα 6) της Εφημερίδας «ΚΑΪΤΣΑ», όπου με δημοσκοπικές, φαγεδαϊνισμούς, επίπλαστα χαιδολογήματα, ακαταλαβίστικες φράσεις και αρκετή δόση ειρωνείας προστάθηκε να δικαιολογήσει τ' αδικαιολόγητα χωρίς να αποφυγή και πάλι το ολισθημα σε ασχημίες και ψευδολογίες.

Ύστερα από αυτή την τροπή είμαι υποχρεωμένος να απαντήσω στις επικρίσεις του Χ.Π., αποφεύγοντας όσο είναι εφικτό να χρησιμοποιήσω το δεύτερο πρόσωπο, αλλά δεν θα είμαι επεικής. Ο λόγος μας λέει τη φράση «με π...ς δεν βάνονται αβγά». Έτσι και η ιστορία δεν γράφεται με αφήγησης και πληροφορίες ανεύθυνων ανθρώπων, αόριστες φήμες και φαντασιοκοπήματα. Η πρόσβαση στους δέλτους της Ιστορίας δεν είναι ούτε εύκολη, ούτε απλή, απαιτεί έρευνα, απαιτεί προσπάθεια.

Για όσα αναφέρει στην επιστολή δεν θα απαντήσω για λογαριασμό ούτε του Κ. Μπιλήρη, που αγορά για του επιτίθεται, αφού πουθενά δεν τον κατηγορεί, αλλά αντίθετα επαινεί το έργο του, εκτός από το κεφάλαιο «Εμφύλιος», που κατά τη γνώμη μου, λίγα του καταλογίζει, ούτε του Κ. Πέτρον που η εξήγησή του διατυπώνεται σχετικά με την κατασκευοφάντηση του πατέρα του και χλιαρή είναι και δεν πείθει ότι ανακαλεί αυτά με τα οποία κατηγορεί ένα νεκρό, ο οποίος δεν μπορεί να υπερασπιστεί την τιμή του.

Μεταξύ των πολλών που γράφει στην επιστολή του με τρόπο σκωπτικό με προτρέπει να γράψω εγώ που λέω τα πράγματα με το όνομά τους. Μα εγώ γράφω ιστορία μέσω της Εφημερίδας «ΚΑΪΤΣΑ» και μάλιστα ΑΦΙΛΟΚΕΡΔΩΣ και νομίζω ότι τα γραπτά μου έχουν τύχη της επιδοκιμασίας από το σύνολο των αναγνωστών. Επίσης, στην επιστολή απευθύνεται με μένα με το «Ξάδελφε Μήτση». Ποιος σου έδωσε το δικαίωμα κ. Πατρίδα να αλλοιώνεις το βαπτιστικό μου όνομα και μάλιστα σε γραπτό κείμενο; Κάιτος σε επικρίνω που έχεις αλλοιώσει όλα σχεδόν τα ονοματεπώνυμα των συγχωριανών επαρκώς από την κατ' επίφαση επιτυχία σου και με την αμετροέπεια που σε χαρακτηρίζει συνεχίζεις να ασχημονείς. Λίγος σεβασμός στην ελληνική γλώσσα δεν βλάπτει. Ο μακαρίτης Κων/νος Γουρούνας έγινε Κ. Γουρούνας. Ελεος! Για την «ΤΑΜΠΑΚΕΡΑ» όμως εύτε λέξη. Απλά απομόνωσες δύο - τρεις φράσεις από το κείμενό μου, χωρίς να επεισέλθεις σε λεπτομέρειες. Σε ποιο σημείο του κειμένου μου αναφέρω τα ονόματα των κοριτσιών ή ότι η Βαγγελιά είχε αρμαβωνιαστικό ή ότι οι κοπέλες φεύγοντας

απειλησαν ότι «το χωριό θα βγάλει πράσινη λαμπάδα»; Σιγά μη βγάλει και παρδαλή! Για το ποιος ήταν αυτός που ειδοποίησε το δολοφόνο Καπετάν Δράκο, σεβόμενος όλους τους συγχωριανούς μου δεν προτίθεται να πείσω τόσο χαμηλά και να σπιλώσω μήνες.

Δυστυχώς συνεχίζοντας ο επιστολογράφος να ασχημονεί αφήνει υπονοούμενα για το ποιος έδωσε συγχαρητήρια στον Καπετάν Περικλή (Γ. Χουλιάρα) για τη σύλληψη του Ταγματάρχη Κων/νου Αντωνοπούλου. Πράγματι ο Χουλιάρας ρώτησε «τι έχουν να πουν οι συγγενείς του Κων/νου Αντωνοπούλου τώρα που τον πιάσαμε;». Αμέσως ο αξιωματικός Ιωάννης Δ. Κούτσικας πρώτος εξάδελφος του Αντωνοπούλου φώναξε ειρωνικά και παλικαριά «εύγε σας!» Ντροπή στον κ. Επιστολογράφο και σ' αυτόν ή σ' αυτήν που του είπε τέτοιες άθλιες ψευτιές. Όσο για τον Υπολοχαγό και όχι Ανθυπολοχαγό δεν είχε καμιά αιχμή. Απλά διόρθωσε μια ανακρίβεια. Άλλωστε όποιος περνά από τις Στρατιωτικές Αποθήκες Ομβριακής θα διαβάσει στην Πύλη «Στρατόπεδο Υπολοχαγού Νικ. Καλέρη».

Δεν ξέχασες μια οποιαδήποτε καλαμοκομηχανή. Ξέχασες «ΤΗΝ ΚΑΛΑΜΠΟ-ΚΟΜΗΧΑΝΗ», το γνωστό «Ατρόμητο» και όχι το «Πατριδαίο τρίερι». Αλλά πώς να μην απορεί κανένας με την ανευθυνότητά σου, όταν τον αδελφό της μάνας μου Δημήτριο Γ. Κούβελο που έχει ταφεί στην Άνω Βροντού Σερρών τον πήγες στην «ΕΠΟΠΟΙΙΑ ΤΗΣ Μ. ΑΣΙΑΣ» (σκ) να σκοτωθεί για δεύτερη φορά; Ή τον δικηγόρο και πρώην υποθηκοφύλακα Βόλου Γεώργιο Δ. Κουτρούμπα που τον έκανες αείμνηστο, ενώ ο άνθρωπος χαιρέει άκρας υγείας; Επίσης γράφεις ότι ο Ταγματάρχης Κωστόπουλος ήταν στον ΕΛΑΣ και μάλιστα συμπολεμιστής του Νάκου Μπελή. Αυτό είναι ψευδές. Ο Κωστόπουλος μαζί με τον Αντωνόπουλο, όταν απελευθερώθηκαν από τον ΕΛΑΣ πήγαν πρώτα στον ΕΔΕΣ και στη συνέχεια στη Μέση Ανατολή. Μήπως όλες αυτές οι πληροφορίες είχαν καταγραφεί σε βιβλίο προ 10ετίας; Οι πληροφορίες που βρίσκονται σε δικέτες δεν διορθώνονται, δεν συμπληρώνονται;

Εντέθεν, θα προσπαθήσω να σταχολογήσω ορισμένες ακόμα από τις σημαντικότερες ανακρίβειες του βιβλίου, καταβάλλοντας προσπάθεια να μην κουράσω τους αναγνώστες.

α. Σελίδα 22: Γράφει «Η παραδοθείσα παράδοση» αναφέρει ότι στη θέση Μπαπαλή Κίσκι υπήρχε χωριό με την ονομασία Λάγγα. Η άποψη αυτή στερείται σοβαρότητας, είναι τελείως φανταστική. Πράγματι κάποιος μακαρίτης συγχωριανός μας σ' ένα κείμενο που αφήσε στο γιο του (φωτοαντίγραφο βρίσκεται στο αρχείο μου) εκφράζει την άποψη ότι υπήρχε χωριό Λάγγα από το οποίο προήλθε η Καϊτσα, χωρίς αυτή την άποψη να την τεκμηριώνει με κάποια στοιχεία ή ευρήματα που να πείθουν ότι εκεί κάποτε υπήρχε οικισμός. Ονομασία Λάγγα συναντάται μόνο στην Κρήτη και την Κασοριά. Όσο για την «παραδοθείσα παράδοση» νομίζω ότι η παραδοθείσα είναι πλεονασμός γιατί η παράδοση αφεαυτής παρωδίζεται.

β. Σελίδα 45: Γράφει ότι ο «Δημοκρατικός Στρατός» (ένοπλο κομμουνιστές) σκότωσαν «κυρίως γεροντάκια». Όσο κυρίως γεροντάκια ήταν ο Βασίλειος Μπιλήρης (35 ετών), ο Χρήστος Σανίδας (37 ετών), η Ευαγγελία Μιχαήλ (20 ετών) και η Κυπαρισσία Τσεκούρα (18 ετών);

γ. Σελίδα 47: Αναφέρει ότι αρκετοί συγχωριανοί μας ΜΑΥΔΕΣ ζητούσαν χρή-

ματα από τους μετακινηθέντες στα αστικά κέντρα συγχωριανούς τους, προκειμένου να πάρουν πιστοποιητικά για να πουλήσουν τα ζώα τους ή για την έκδοση ταυτοτήτων. Αφού έχει στοιχεία γιατί δεν μας λέει ονόματα να μάθουμε και μεεις;

δ. Σελίδα 50: Αναφέρει ότι στη λίμνη ψάρευαν μεταξύ των άλλων και γριβάδια. Ούτε λέπι από γριβάδι δεν υπήρχε στην Ξυνιάδα. Μόνο στις λίμνες της Δυτικής Μακεδονίας ενδημεί το γριβάδι.

ε. Σελίδα 64: Χαρακτηρίζει τον Κων. Κατσούλη ήρωα της Μ. Ασίας. Οι άλλοι 13 Καϊτσιώτες που σκοτώθηκαν δεν είναι ήρωες; Και για του λόγου το αληθές υπήρχε συγχωριανός μας Λοχαγός Κατσούλης, αλλά Βασίλειος Αθαν. Κατσούλης, που γεννήθηκε το έτος 1882 και ήταν αδελφός της Δέσποινας συζύγου Βλασσίου (Βλαστού) Κουτρούμπα και ο οποίος πέθανε στον Πειραιά σε βαθιά γεράματα.

στ. Σελίδα 73: Εδώ τελικά έκανε το θαύμα του. Αναφέρει τις Λουρίδες και τον Κούμαρο σαν διαφιλονικούμενες περιοχές ξύνοντας έτσι παλαιές πληγές και μάλιστα διερωτάται που βρίσκεται η αλήθεια. Επ' αυτού «ουδέν σχόλιον».

ζ. Σελίδα 97: Γράφει ότι οι τσελιγκάδες συνήθιζαν το Μέγα Σάββατο να μοιράζονταν το γάλα δωρεάν για το γιοσύρι της Λαμπρής. Ποτέ δεν συνηθίζονταν αυτό στο χωριό μας και το λέω μετά παρηρησίας. Σ' άλλα χωριά μπορεί. Όσο για το αυγουστιάτικο γάλα για τραχανά ούτε συζήτηση να γίνεται, γιατί τότε τα πρόβατα δεν έβγαζαν σταγόνα γάλα (στερέυαν). «Τ' Αηλιός γυρίζει η καρδάρα αλλιώς» έλεγαν οι τσελιγκάδες.

η. Σελίδα 126: Αναφέρει ότι ο Αθανάσιος Σανίδας ενώ η κόρη του είχε πεθάνει αιφνίδια εν γένει να χερσπελαίξει και έτι κένυτας ε τευμέ του είπε «Ζωή σε λόγου μας, κόψε Γιάννε». Οπεία κατωειχύνη! Ποιος σου έδωσε το δικαίωμα να σπιλώνεις μήνες, να διασύρεις την τιμή μιας οικογένειας; Και να είχε κάποια δόση αλήθειας δεν γράφονταν τέτοια πράγματα. Γιατί δεν έγραψες και για τους μακρυχέρηδες και άλλων κακών εξων συγχωριανούς μας για να συμπληρωθεί το «παζλ»;

Προσπάθησα να παρουσιάσω σε αδρές γραμμές το βιβλίο που δεν προσέφερε ουδέν τίποτε στον αναγνώστη. Αντίθετα, ζημιούργησε εύγλυπη και αντιπαλότητες. Όμως είναι κρίμα γιατί αυτή το βιβλίο μετέφερε να πρεφύξει πελλά, ειδικότερα στις νεότερες γενιές του χωριού μας, αν ο συγγραφέας είχε απεβλήσει τις όποιες συμπάθειες ή αντιπάθειες, αν ήταν αντικειμενικός και αν δεν παραποιούσε πολλά ιστορικά γεγονότα ώστε να είναι σύμφωνα με τα βίκα του «πιστεύω». Φροσύτελος ότι αξίκτησε και τον εαυτό του.

ΥΓ. Για τελευταία φορά διευκρινίζεται ότι «Δημοκρατικός Στρατός» που αναφέρω μέσα σε εισαγωγικά στο φύλλο 32 της Εφημερίδας κατά την ελληνική γραμματική σημαίνει ότι έτσι ειπώθηκε από άλλους. Προσωπικά αυτό το χαρακτηρισμό ούτε τον υιοθετώ, ούτε τον απορρίπτω, αλλά εφόσον έτσι έχει αναγνωριστεί από το κράτος υποχρεούμαι να τον αποδεχτώ. Όσον αφορά στο γιατί δε έγραψα σε αντιπάλους το Στρατό σαν «Εθνικός Στρατός» είναι απλό. Ο Στρατός λέγεται Ελληνικός Στρατός και η τότε Ελληνική Χωροφυλακή λέγεται «Βασιλική Χωροφυλακή». Συνεπώς το Ελληνικός και Βασιλική είναι πλεονασμός. Στην ενότητα «ΣΤ», αναφέρω «Φονευθέντες υπηρετούντες στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις», πράγμα που νομίζω ότι λύνει τις όποιες απορίες. ▲Ε.Κ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ:

Το παραπάνω κείμενο δεν επεχει τις απόψεις του Δ.Σ. του Συλλόγου, το οποίο πιστεύει ότι το θέμα έκλεισε στα όσα προηγούμενα τεύχη της εφημερίδας «ΚΑΪΤΣΑ».

Οι συνεχιζόμενες απαντήσεις σε αυστηρό ύφος, που υπερβαίνει τα όρια της καλοπροαίρετης κριτικής, δημιουργούν σύγχυση και κλίμα εχθρότητας. Τις απόψεις του συγγραφέα συγχωριανού μας Χαρίλ. Πατρίδα, ως τις κρίνουν οι αναγνώστες του βιβλίου, οι οποίοι μέσα στις σελίδες του βρίσκουν πολλά και ενδιαφέροντα θέματα.

Οι υποκειμενικές απόψεις δεν εκφράζονται πάντοτε όλους τους αναγνώστες, γι' αυτό και οι θέσεις του κ. Κούτσικα δεν είναι κατ' ανάγκην σωστές και επιδέχονται κι αυτές κριτική, καθ' όσον δεν ανταποκρίνονται όλες στην αλήθεια των γεγονότων και στην αίσθηση που άφησαν αυτά, τα οποία όμως δεν είναι δυνατόν να αναλυθούν με χαρακτηρισμούς για ευνόητους λόγους στην εφημερίδα μας.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΝΕΑ

Γεννήσεις

— Η Λίτσα σύζυγος Φωτίου Δασκαλοπούλου γέννησε στις 21.11.2001 το δεύτερο παιδί τους (κοριτσάκι).
— Η Κατερίνα Παν. Ζαβού, σύζ. Σεραφείμ Καλόττου, γέννησε στις 11.12.2001, το πρώτο παιδί τους (αγόρι).
— Η Μαρία σύζυγος Ηλία Κ. Χατζηαργύρη γέννησε το πρώτο παιδί τους (κοριτσάκι).
Να σας ζήσουν.

Βαπτίσεις

— Η Νίτσα Δημ. Καρανούτσου και ο σύζυγός της Κων/νος Γκούσης βάπτισαν στις 4.8.2001 στην Αγία Παρασκευή Μακρυρράχης το πρώτο παιδί τους και το ονόμασαν Ελένη.
— Ο Νικόλαος Πανταζής και η σύζυγός του Μαρίνα βάπτισαν στις 20.10.2001 στην Ομβριακή το παιδί τους και το ονόμασαν Δημήτριο.
— Ο Χρήστος Τακτικός και η σύζυγός του Κωνσταντούλα βάπτισαν στην Ομβριακή στις 11.11.2001 το παιδί τους και το ονόμασαν Χρήστο.
— Ο Νικόλαος Περώνης και η σύζυγός του Θεοδώρα Τερζοῦδη βάπτισαν στην Ομβριακή στις 18.11.2001 το παιδί τους και το ονόμασαν Ελισάβετ - Βασιλική.
Να σας ζήσουν.

Γάμοι

— Ο Χρήστος Βασ. Φωτόπουλος και η Κατερίνα Γιαννακαρίου τέλεσαν τους γάμους τους στις 20 Οκτωβρίου 2001 στο παρεκκλήσι Γέννησης της Θεοτόκου στο Ζούμπερι Αττικής.
— Η Γεωργία Σωτ. Μπάκα και ο Νίκος Φωτάκης τέλεσαν τους γάμους τους στις 24.11.2001 στον Ι. Ναό Αγίου Γεωργίου Ομβριακής.
— Η Γωγώ Π. Κατσαρή και ο Δημήτρης Μπράλλας τέλεσαν τους γάμους τους στις 8 Δεκεμβρίου 2001 στον Ι. Ναό Αγίας Αναστασίας - Περισοῦ.
— Ο Σωκράτης Δημ. Σύρος, από τον Άγιο Στέφανο και η Αικατερίνη Κων. Σωτηροπούλου από το Περιβόλι, τέλεσαν τους γάμους τους στις 27.10.2001 στο Περιβόλι.
— Ο Δημήτριος Μπαντές και η Ελένη Κ. Σαίτη, τέλεσαν τους γάμους τους στις 3.11.2001 στην Ομβριακή.
— Ο Κων/νος Δεληγιάννης του Γεωργ. από το Περιβόλι, και η Ναταλία Κορότκοβα, τέλεσαν πολιτικό γάμο στις 16.11.2001 στο Δημαρχείο Ξυνιάδος.
Να ζήσετε ευτυχισμένοι.

Θάνατοι

— Πέθανε στις 15.10.2001 ο Σπύρος Τάτσης του Επαμεινώνδα, ετών 82. Η κηδεία του έγινε στη Μακρυρράχη.
— Πέθανε στις 19.10.2001 ο Γεώρ-

γιος Καρπούζας του Κων/νου, ετών 70. Η κηδεία του έγινε στη Μακρυρράχη.

— Πέθανε στις 29.10.2001 η Δέσποινα Χαραλάμπου, ετών 83. Η κηδεία της έγινε στη Μακρυρράχη.
— Πέθανε στις 19.11.2001 ο Χρήστος Καλτσάς του Δημητρίου, ετών 77. Η κηδεία του έγινε στη Μακρυρράχη.
— Πέθανε στις 21.11.2001 ο Δημήτριος Σανίδας του Κων/νου, ετών 84. Η κηδεία του έγινε στη Μακρυρράχη.
— Πέθανε στις 15.12.2001 η Δήμητρα Τρόντου του Γεωργίου, ετών 77. Η κηδεία της έγινε στη Μακρυρράχη.
— Πέθανε στις 29.12.2001 ο Ιωάννης Τσουλφάς του Κων/νου, ετών 79. Η κηδεία του έγινε στη Μακρυρράχη.
— Πέθανε την 1.10.2001 η Ευαγγελία Ιωαν. Καραγιώτα, ετών 66. Η κηδεία της έγινε στην Ομβριακή.
— Πέθανε ο Αθανάσιος Λύτρας του Γεωργίου στις 14.11.2001, ετών 74. Η κηδεία του έγινε στην Ομβριακή.
— Πέθανε στις 20.11.2001 η Ελένη Δημ. Στάχου, ετών 87. Η κηδεία της έγινε στην Ομβριακή.

— Πέθανε ο Ιωάννης Ευαγ. Κουρκοβέλης στις 21.12.2001, ετών 55. Η κηδεία του έγινε στην Ομβριακή.
— Πέθανε ο Δημήτριος Κων. Σαίτης ετών 89, στις 22.12.2001. Η κηδεία του έγινε στην Ομβριακή.
— Πέθανε η Λαμπρινή Τριανταφύλλου, ετών 69. Η κηδεία της έγινε στην Κορομηλιά.

— Πέθανε ο Ιωάννης Γεωργ. Καραγιάννης ετών 90, στις 21.10.2001. Η κηδεία του έγινε στο Περιβόλι.
— Πέθανε η Παρασκευή Γεωργ. Δεληγιάννη ετών 83, στις 30.10.2001. Η κηδεία της έγινε στο Περιβόλι.

— Πέθανε ο Ιωάννης Αποστ. Κόκκινος ετών 93, στις 24.11.2001. Η κηδεία του έγινε στο Περιβόλι.

— Πέθανε ο Αντώνης Αντων. Σύρος ετών 83, στις 29.10.2001. Η κηδεία του έγινε στον Άγιο Στέφανο.

— Πέθανε ο Γεώργιος Χρ. Πλιάκος ετών 57, στις 19.11.2001. Η κηδεία του έγινε στον Άγιο Στέφανο.

— Πέθανε ο Ευάγγελος Μιλτ. Θανασούρας ετών 73, στις 4.12.2001. Η κηδεία του έγινε στον Άγιο Στέφανο.

— Πέθανε ο Δημήτριος Ιωαν. Τσιμασιώτης ετών 81, στις 20.11.2001. Η κηδεία του έγινε στην Παναγιά.

— Πέθανε η Γεωργία Δημ. Μπουντή ετών 75, στις 22.11.2001. Η κηδεία της έγινε στον Άγιο Γεώργιο.
Τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Σημείωση της σύνταξης:

Τα κοινωνικά νέα τα παίρνουμε από τους ενδιαφερόμενους και από το Δήμο Ξυνιάδος. Γι' αυτό, και προς αποφυγή παρεξηγήσεων, πρέπει οι ενδιαφερόμενοι να μας γνωστοποιούν όπ τους ενδιαφέρει να δημοσιευθεί.

Η ΣΤΗΘΗ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ

Οι παλαιότεροι κάτοικοι του τόπου μας

Προσπαθώντας να επιστημάσουμε τα ίχνη των παλαιότερων κατοίκων του τόπου μας αναγκάζομαστε να καταφύγουμε στη φαντασία, αφού δεν υπάρχουν πια άλλες μαρτυρίες και πληροφορίες για εκείνους. Φανταζόμαστε, λοιπόν, τους παλιούς εκείνους κατοίκους πριν από τρεις και τέσσερις χιλιάδες χρόνια να έχουν στημένο κάποιες πρόχειρες καλύβες σε κάποια ξέφωτα της περριοχής μας κοντά σε κάποιες πηγές με γάργαρο νεράκι και να αγωνίζονται για την τροφή και την ασφάλειά τους. Θα ζούσαν ασφαλώς με το κυνήγι, με κάποιους καρπούς δέντρων και δημητριακών, με γάλα και κρέας από τα ποίμνια των αιγοπροβάτων και βοών, και ασφαλώς και με ψάρια του γλυκού νερού που θα έπιαναν στην λίμνη Ξυνιάδα και στο ποτάμι ή σε ρεματιές.

Θα ήταν ασφαλώς ο τόπος μας καλυμμένος με πυκνότερα και μεγαλύτερα δάση, με πολλά νερά και ήταν οπωσδήποτε ευφορότερος ο τόπος μας από άλλους ορεινότερους.

Ποιοι άραγε να ήταν οι κάτοικοι εκείνοι της Παλαιολιθικής και της Νεολιθικής περιόδου, από πού να προέρχονταν, με ποιους να συγγενευαν; Απαντήσεις όμως σ' αυτά τα ερωτήματα δεν είναι καθόλου εύκολο να δώσει, τουλάχιστον μέχρι τώρα κανείς.

Δυστυχώς ο τόπος μας δεν ευτύχησε να ερευνηθεί από προϊστορικούς και άλλους αρχαιολόγους και μελετητές, όπως έγινε σε άλλα μέρη της Θεσσαλίας, στις όχθες του Πηνειού ποταμού, στο Σέσκλο, στο Διμήνι, στο Τσαγκλί και αλλαχού της Ελλάδας, όπου βρέθηκαν θεμέλια κατοικιών και τειχών των προελληνικών χρόνων.

Προσπαθούμε, λοιπόν, να επιστημάσουμε στοιχεία για εκείνους τους κατοίκους του τόπου μας από αρχαιολογικά ευρήματα σε τυχαίως ανακαλυφθέντες τάφους, όπως εκείνων κοντά στην Πορτίτσα που εσύλησαν, από κάποια ίχνη κάτω από τα γκρεμισμένα τείχη του Παλιόκαστρου και αλλού.

ΕΦΥΓΕ και ο Χρήστος Καλτσάς. Ο μουσικός, ο καλλιτέχνης. Ο οργανοπαίχτης όπως λέγαμε κάποτε τους λειτουργούς των μουσικών οργάνων.

Τον θυμάμαι σε γάμους και σε πανηγύρια. Με το μπουζούκι, ή την κιθάρα στα χέρια, τη φεγγαράδα στα μάτια του, τη γλυκιά του φωνή απλωμένη περίγυρα. Και με την αναζήτηση της ευρυθμίας να ταλαντεύει τα χείλη του.

Παρομιώδης η αντοχή του στο ξενύχτι, στο μεράκι, στην κούραση, στο νυχτοκάματο. Υπήρχε βλέπεις και η οικογένεια. Κέντριζαν και οι ανάγκες του σπιτιού.

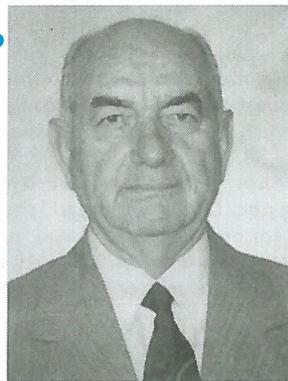
Παραλλάσσοντας λίγο το γνωστό στίχο του Λόρκα, θα μπορούσα για το Χρήστο να ισχυριστώ: πέρασε γάμους και χαρές και πανηγύρια πέρασε, στην αγκαλιά των τραγουδιών.

Για τους παλαιότερους, ο καλλιτέχνης αυτός, ήταν ταυτισμένος με τη διασκέδαση, το κέφι και το γλέντι τους. Ήταν ζωγραφισμένος στην αντίληψή τους με το όργανο στα χέρια, με την ψυχή του γεμάτη υψαία διάθεση. Διάθεση να παίξει, να τραγουδήσει, να ανταποκριθεί στην παραγγελία, να συνοδέψει και να ικανοποιήσει την απαίτηση των γλεντοκόπων.

Ένα βιαστικό πέραςμα που έκανε πριν από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ο καθηγητής της Αρχαιολογίας Αντ. Αρβανιτόπουλος, ως έφορος τότε του Αρχαίου Μουσείου Βόλου, με την ευκαιρία της ανακαλύψεως του μεγάλου θολωτού τάφου των προϊστορικών χρόνων, στην Κτιμένη, δεν επεσήμανε παρά το εμφανές ακόμη και σήμερα γκρεμισμένο τείχος του δικού μας Παλιόκαστρου που κτίστηκε πιθανώς στο τέλος του 4^{ου} ή στις αρχές του 3^{ου} π.Χ. αιώνα. Ο ίδιος αρχαιολόγος καθηγητής και λίγα λόγια σε εγκυκλοπαίδειες σχετικά με τις Αγγείες και την Κύπαιρα και την Κτιμένη, πόλεις ακμάζουσες των Δολόπων, που καταστράφηκαν το 198 π.Χ. από τους Αιτωλούς, χωρίς όμως και να μπορέσει να καθορίσει επακριβώς τις τοποθεσίες τους. Αποτέλεσμα είναι η σύγχυση που υπάρχει ακόμη και σήμερα για το αν οι Αγγείες, αλλά και η Κύπαιρα, ήταν κοντά στο Παλιόκαστρο, ή κάπου στα «Φούρνια» ή αλλού.

Μπορούμε ακόμη να συμπεράνουμε κάτι και για τους παλιούς εκείνους κατοίκους του τόπου μας και από αρχαιολογικά ευρήματα γειτονικών περιοχών όπως εκείνα στην Κτιμένη (Δρανίστα), όπου ήταν η αρχαιότερη πόλη, που ιδρύθηκε από τον αρχαίο Δόλοπα ήρωα Κτίμενον γιο του Αργοναύτη Ευρυδάμα. Αυτή συνόρευε με τις Αγγείες και μάλιστα οι κάτοικοι της διαπληκτιζόνταν για τα μεταξύ τους σύνορα. Είχε και ιερό ναό της Ομφάλης. Στη Δρανίστα βρέθηκε περίβολος ισχυρών πολυγωνικών τειχών της Μυκηναϊκής περιόδου (περί το 1200 π.Χ.) και τάφος θολωτός με μυκηναϊκά ευρήματα.

Αναφέρεται λοιπόν, από αρχαίες παραδόσεις ο ήρωας Κτίμενος, ο Φοίνικας και άλλοι που έζησαν λίγο πριν από τον Τρωικό πόλεμο (1184(;) π.Χ.). Άραγε αυτοί οι ήρω-

Του ΔΗΜ. Γ. ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑ
Δρα Ιστορίας
Γεν. Επιθεωρητή Μ.Ε.

ες, που αναφέρονται και στην Ιλιάδα του Ομήρου, που έζησαν πριν και κατά το διάστημα του Τρωικού πολέμου δεν θα είχαν σχέσεις με κείνους που ζούσαν τότε στον τόπο μας; Πιστεύουμε πως θα ανήκαν στον ίδιο λαό των Δολόπων και των πριν απ' αυτούς. Για τους Δόλοπες θα μιλήσουμε άλλη φορά. Από παρόμοια στοιχεία, που διασώθηκαν σε παραδόσεις, στα ποιήματα του Ομήρου και σε άλλους αρχαίους συγγραφείς, που βεβαίως δεν αφορούν άμεσα τον τόπο μας, αλλά άλλες γειτονικές περιοχές της Θεσσαλίας ή της Φθιώτιδας ή της Ευρυτανίας και Αιτωλοακαρνανίας, μπορούμε να ιχνηλατήσουμε και κάποια στοιχεία που αφορούν τον τόπο μας.

Μπορούμε ακόμη να αντλήσουμε και κάποια σπέρματα, ιστορικά και από τους διασωθέντες μύθους που αναφέρονται σε άλλες γειτονικές περιοχές, διασώζοντας όμως και κάποια αντιφεγγίσματα αναφερόμενα και στο δικό μας τόπο.

Γειτονικές περιοχές είναι η Θεσσαλία και η Φθιώτιδα, αφού το χωριό μας βρίσκεται στο μεταίχμιο των δύο αυτών περιοχών του Ελλαδικού χώρου.

Οι μύθοι του Δευκαλίωνα και της Πύρρας και των παιδιών τους, του Έλληνα, του Αμφικτύονα και της Πρωτογένειας, που γεννήθηκαν μετά από έναν μεγάλο κατακλισμό στη Θεσσαλία, οι μύθοι του Αθηλέα και της Θέτιδας και του ήρωα του Τρωικού πολέμου γιου τους Αχιλλέα, του Αιτωλού Μελεάγρου και της μητέρας του Αλθαιάς του Αιακού και της Ενδηίδας, κόρης του κενταύρου Χείρωνα, του Ασκληπιού και άλλων αν ερευνηθούν, προσεκτικά από ειδήμονα ίσως θα έδιναν αρκετά στοιχεία. **Επιδιώκοντας, λοιπόν, τέτοια ιστορικά στοιχεία θα συνεχίσουμε.**

Λίγο θυμίαμα για το Χρήστο Καλτσά

Από τον Κώστα Μπιλήρη και το Σύλλογο

Ο Καλτσάς εξυπηρέτησε αυτές τις αναγκαιότητες και σε μια εποχή που δεν υπήρχαν μικρόφωνα και ενισχυτές. Όπου το καλλιτεχνικό προϊόν, δεν το διαμόρφωναν μηχανήματα, αλλά το καθόριζε, το παρήγαγε και το κατήθυνε ο άνθρωπος.

Για την επαρχία μας, οριοθέτησε μια εποχή. Βρέθηκε στο κλείσιμο αυτής της μεγάλης περιόδου που αρχίζει από τους τραγουδοποιούς της μακρινής αρχαιότητας και καταλήγει στη δεκαετία του 1970. Από και και δώθε κυριαρχεί η τεχνολογία.

Ο Χρήστος συνόδεψε τις χαρές μας, απάλυνε τους καημούς μας, ομόρφυνε τα ξεφαντώματά μας, έδωσε νόημα επιστημότητας στα κοινωνικά μας γεγονότα και εκτόνωση στο αγωγικό μας περιβάριο. Πρόσφερε ευκαιρίες να χορέψουμε. Αυτό δεν ήταν κάτι λίγο. Μέσα από το χορό επικοινωνήσαν και απέδειξαν ικανότητες, όσοι είχαν.

Κάποια φορά καταδέχτηκε να πάρει μέρος στο διαγωνισμό της πρώτης τηλεοπτικής σειράς «Να η ευκαιρία» και εισέπραξε από όλους τους κριτές το **δέκα άριστα**.

«Ήθελα να αποδείξω

—μου είπε— στο κράτος και σε καμπόσους κουμανταδόρους, πως μερικοί σαν εμένα, πήγαν χαμένοι, γιατί αδικήθηκαν».

Είχε και την ευλογία να γράφει και να προσαρμόζει στίχους. Σε ένα σχετικό δημοσίευμά του στο φύλλο 39 της «Καίτσα» σημειώνει: **κανένας δεν κατόρθωσε —το χάρο να νικήσει— να μείνει άφθαρτος στη γη—κι ελεύθερος να ζήσει.**

Ήταν, προμάντεμα, ήταν προαίσθηση, ήταν επίγνωση και εγκαρτέρηση του τέλους που ζύγωνε;

Χρήστο. Κρούσε λιγάκι τις χορδές κανενός οργάνου που θα βρεις. Και ρίξε έναν αμανέ εκεί που κάθεσαι. Ν' αντιληφθούν οι ρεματιές του Άδη, ν' αχολολήσουν του παράδεισου οι κήποι, ν' αναστενάξουν των αγγέλων οι καρδιές, να πλημμυρίσουν από τη φωνή σου του κάτω κόσμου τα λαγούμια, να διώξουν οι νεκροί την πίκρα τους.

Καλή ανάπαυση και καλή παρηγοριά στους δικούς σου.

Αποχαιρετώντας ένα φίλο

Ο Αρχαίος Έλληνας φιλόσοφος Υπερείδης, στον επιτάφιο λόγο του είπε:

«Χρη θαρρύνει και της λύπης παραιρείν εις το ενδεχόμενον, και μέμνησθαι μη μόνον τον θάνατον των τελευτηκόντων αλλά και της αρετής ης καταλελοιπίασιν» το οποίο σημαίνει «πρέπει να έχεις θάρρος και να απομακρύνεις τη λύπη όσο το δυνατόν και να θυμάσαι όχι μόνο τον θάνατο αυτών που έφυγαν, αλλά και το έργο που άφησαν πίσω τους». Το παραπάνω ρητό αρμόζει στην περίπτωση σου φίλε Γιώργο.

Έφυγες από τον παροδικό τούτο κόσμο και πέταξες στην αιωνιότητα, απαλλάχτηκες από τους πόνους και τα βάσανα της αρρώστιας που σε ταλαιπώρησε τα τελευταία χρόνια, όμως εγώ και όλοι οι άλλοι φίλοι θα σε θυμόμαστε πάντα γελαστού, καλόκαρδο, ευγενή, καλαμπουρτζή και θα σε μνημονεύουμε όταν κάθε Καλοκαίρι και Πάσχα συναντιόμαστε στο χωριό να πούμε τα τσιπουράκια μας και θα κρατάμε πάντα ρεζέρβα μια καρέκλα περιμένοντας σε ναρθείς για να πιούμε, και θα τσουγκρίζουμε το ποτήρι σου σαν να είσαι και εσύ εκεί.

Στην καλή σου σύντροφο και στα δυο σου παιδιά εύχομαι υγεία παρηγοριά και προκοπή, για να συνεχίσουν τον επίμονο αγώνα της ζωής και να σε θυμούνται πάντα. Ας είναι ελαφρύ το χώμα που σε σκεπάζει.

Ο φίλος σου Δ. Μπουλούζος

ΞΕΦΥΛΙΖΟΝΤΑΣ ΜΝΗΜΕΣ

Γειτονιά ξεθωριασμένη

ΒΑΕΠΩ κάτι φωτογραφίες, ακούω μερικούς δίσκους, μουρμουρίζω κάποιους σκοπούς και θέλω δε θέλω, γυρίζω πίσω. Ψάχνω την πρώτη γειτονιά μου, που τώρα στέκει αδειανή.

Τότε που εγώ θυμάμαι, η βοή της ήταν λεπίδα και πελέκαγε τις αισθήσεις μας. Ο κόσμος της μελισσοδοί.

Η γειτονιά ήταν ο τόπος σου. Η στενότερη πατρίδα μου. Φορές - φορές έπαιρνες και τ' όνομά της. Αν την έλεγαν Πανόραμα, λεγούσαν Πανοραμίτης, αν την έλεγαν Καφαλό, γινόσουν Καφαλιώτης.

Εκεί σε ήξεραν με το μικρό σου όνομα και τα παιδιά. Γνώριζαν όλοι τα κουσούρια σου, τις αδυναμίες σου και τις δυνατότητές σου.

Αυτές τις τελευταίες, αν προέκυπτε λόγος, δεν τις άφηναν ανεκμετάλλετες. Σε κάποιο ζόρι καθημερινής ανάγκης, καλούσαν να βάλεις ένα χεράκι, ή να σπρώξεις τη λύση μιας δύσκολης υπόθεσης.

— Μου είπες πως έχεις κουμπιάρια με έναν εισαγγελέα.

— Δεν ξέρω, αν σου είπα, αλλά έχω.

Και βέβαια, σε έβαζε στο πρόβλημά του, απαιτώντας να του φανεί χρήσιμος.

Γειτονιά η χιλιοτραγουδιόμενη. Δεν υπάρχει είδος τραγουδιού — παραδοσιακό, λαϊκό, μοντέρνο, κανταδίστικο — που να μην της έχει αφιερώσει σκοπούς μελωδικούς και στίχους γεμάτους νοσταλγία και θαυμασμό. Που να μην έχει εμπνευστεί από τη γραφικότητά της και τις εικόνες ζωής, που αναδεικνύει.

Και δε χρειάζονται μέγαρα, δεν απαιτούνται Μπρούκλινδες, να φανερωθεί η αξία της.

Μένω σε κάποια γειτονιά — φτωχική γειτονιά — πούχει σπίτια χαμηλά. Κι όλοι οι άνθρωποι εκεί — έχουν πάντα γιορτή — και μοιράζοντε φιλιά.

Γειτονιά! Εκεί πρωτοποθήσαμε, εκεί πρωταγαπήσαμε, εκεί πρωτολαγνέφαμε.

«Τρεις χρόνους δεν κοινώνησα για σένανε γειτόνισσα».

Εκεί οι γειτονοπούλες βούρτσισαν τις επιθυμίες μας. Τράβηξαν πάνω τους τα βλέμματά μας τα αγορίστικα, βοηθώντας έτσι ν' ανακαλύψουμε τον αντρισμό μας.

«Μικρό κορίτσι γειτονάκι μου - ανεμισμένο φουστανάκι μου».

Και μαλώσαμε τ' αγόρια διεκδικώντας πότε τη μια και πότε την άλλη, χωρίς εκείνες να το ξέρουν.

Εκεί βεβαίως κάποιες από αυτές πρωτόκλαψαν για μας, πρωτοκοκκίνησαν, πρωτοχαμήλωσαν τα μάτια, αφού πολλές στιγμές μας κοίταξαν με σημασία.

«Στην απάνω γειτονίτσα - μ' αγαπάνε δυο κορίτσια.

Μα εγώ πονάω γι' άλλη - μια γοργόνα στ' ακρογιάλι».

(Κάπως ανάλογο και το «εκεί στον πέρα μαχαλά, ειν' τα κορίτσια τα καλά»).

Γειτονιά, γεμάτη γειτονόπουλα. Παιδιά με το ίδιο λεξιλόγιο στο στόμα. Που παίζαμε κνηγητό, κνηγητώντας παράλληλα τη ζωή με την ίδια λαχτάρα στα μάτια. Που καρτερούσαμε το Πάσχα, ή τα Χριστούγεννα, ή τη γιορτή μας, να φορέσουμε καινούργια παπούτσια, ή μήπως βουλευτούμε και με κανένα παντελόνι, δίχως μπάλομα.

Γειτονιά! Κοινωνία με δεδομένα χαρακτηριστικά και περιορισμένο ορίζοντα δράσης. Αλλά και ανοιχτή, κοσμοπολίτικη. Θωράκιζε τα δικά της, συμμετείχε στα γενικότερα, χώραγε πολλούς, δέχονταν διαβάτες και επισκέπτες.

«Στει γειτονιά σου πέρασα - βρήκα παρέες κέρασα».

Χώρος με σεβασμό στις παραδόσεις και με ευλαβική συμπεριφορά απέναντι στις κοινές συντεταγμένες.

«Μεσ στη γειτονιά - πέφτει σκοτεινιά

σβήνει και θαμπώνει πια το δεξί

και την ώρα αυτή - η γιαγιά πιστή

στην εικόνα ανάβει το καντήλι».

Γειτονιά! Τη διαπερνούσαν τα δικαιώματά σου, την πύρωνα η ανάγκη σου. Γι' αυτό και τη σήκωνες στο πόδι, όποτε ήθελες. Έβαζες μια φωνή, σ' άκουγαν και έσπευδαν όλοι. Κάποιοι από περιέργεια, μερικοί για να μην προδώσουν τις εχθρικές τους διαθέσεις, άλλοι να μην κατηγορηθούν πως αδιαφόρησαν. Οι περισσότεροι από νιάξιμο αληθινό.

Συνήθως οι γείτονες ήταν συγγενείς. Τα σπίτια τους δε βρέθηκαν τυχαία ένα δίπλα στο άλλο. Τα οικοπέδά τους ήταν «αδερφομοίρια».

Θέατρο ζωής η γειτονιά. Σήκωνες την αυλαία της κι έβρισκες τη γειτόνισσα σε ρόλο πρωταγωνιστικό.

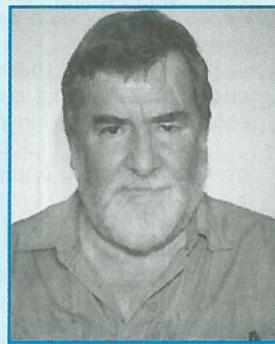
Νάτην. Σπρώχνει την πόρτα της διπλανής και μπαίνει. Με το κέντημα στα χέρια. Να δείξει, ή να μάθει το καινούργιο σχέδιο. Και παράλληλα να κουβεντιάσει, να επικοινωνήσει, να παντρολογήσει.

Με τα ζάρζαβατικά στο πανέρι. Να γευτεί το φίλημα, καθαρίζοντάς τα. Και μαζί να ενημερωθεί, ή να προφτάσει κείνο που πήρε το αυτί της.

— Ξέρεις τι μου είπαν για την Αγγλία;

Να ζητήσει προζύμι, ή πιτιά να πήσει το γιαούρτι της, ή δανεϊκό ψωμί ώσπου να βγει το δικό της.

Γειτονισιά! Ο άνθρωπος του σπιτιού σου. Ο καθημερινός σου επισκέπτης. Ακουμπάς επάνω της, απλώνεις το χέρι σου και συναντάς το δικό της. Κάτι σα δεύτερος εαυτός σου. Ο παραλήπιος της εμπιστοσύνης σου.

Αφήγημα του ΚΩΣΤΑ ΜΠΙΡΗ

Θα πιάνετε στο στόμα σας τις άλλες.

— Τάμαθες για τη Μπάτινα και τη Λενάρα; Μαλλιοτραβήχτηκαν.

Θα λέγατε η μια στην άλλη τον καημό της;

— Μωρέ κι αυτός ο άντρας μου, πολύ γκρινιάζει τελευταία. Δεν έλειπαν και όσες έτρεχαν μονάχα να μεταφέρουν λόγια, ή να πάρουν λόγια και να τα πάνε αλλού.

— Αυτή τη ρουφιάνα, τι θες και τη μαζεύεις εδώ μέσα; Να και ο γείτονας. Μεγαλύτερος, ή μικρότερος, πλουσιότερος, ή φτωχότερος, πορεύονταν στο ίδιο καλντερίμι, έσπαχνε κάτι από τα ίδια πράγματα με τα δικά σου.

Έβαζε κι αυτός σφραγίδα πάνω στη ζωή σου.

Ο γείτονας είναι σαν τον ήλιο. Μπαινοβγαίνει σπίτι σου, όποτε θέλει. Άλλωστε κείνα τα χρόνια, τα σπίτια ήταν ξεκλειδωτά. Οι αυλές ευκολοδιάβατες, τα κατάφλια ευκολοπέραστα, οι καρδιές χωρίς αμπάρες.

Ο γείτονας! Ο πιο γνωστός από τους γνωστούς σου. Τον έχεις δει αχτένιστο και άνιφτο. Τον έχεις ακούσει να βήχει, να βρίζει, να κάνει το κέφι του με την κυρά του.

Με το γείτονα ήσασταν μια πόρτα. Τα εργαλεία κοινά. Τα ζώα του ενός στη διευκόλυνση του άλλου. Αν δεν είχες τσιγάρο, είχε αυτός. Αν δεν υπήρχαν λεφτά στην τσέπη του ενός, θα τ' αναζητούσαν στο κομπόδεμα του άλλου. Αν δεν είχες τι να κάνεις, πήγαινες σ' αυτόν. Κάτι θα βρίσκατε να πείτε. Αν είχες μουσαφίρηδες και δεν έφτανε το σπίτι σου να τους κοιμήσεις, θα σου έστρωνε κρεβάτι αυτός.

Με το γείτονα κινούσατε μαζί για την Ανάσταση. Ψήνατε μαζί το αρνί του Πάσχα. Φτιάχνατε και όνειρα παράλληλα. Όχι σπάνια μοιραζόσατε την ίδια πιθανότητα. Άμα καίγεται το σπίτι του λείει η παροιμία, θ' αρπάξει φωτιά και το δικό σου.

Παίρνατε ο ένας τη γνώμη του άλλου, κακολογούσατε τους σκάρτους, είχατε και τις πολιτικές σας διαφορές. Που όταν εξελίχτηκαν σε αμάχες «σ' αυτή τη γειτονιά, μας πήραν οι καημοί...». Τώρα οι γειτονιές των χωριών μας, κατάντησαν ξερή σκασμένη γη. Και οι γειτονιές των μεγάλων πόλεων έγιναν συνουκίες.

Που πάει να πει νεκροταφεία της προσωπικότητάς μας. Τώρα δεν κλαίει κανείς μονάχα για το παρελθόν. Τώρα το μέλλον μας πονάει περισσότερο.

ΜΝΗΜΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΘΟΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Διηγείται ο Γιώργος Ιωαννίδης, Συν/χος Δικηγόρος

Με την κήρυξη του πολέμου στις 28 Οκτώβρη 1940 από τη φασιστική Ιταλία κατά της πατρίδας μας, το Πανεπιστήμιο στη Θεσ/νίκη έκλεισε και εγώ πήγα στο σπίτι μου στο Σίδερ. Σταθμό Αγγειών. Εκεί, δεν θυμάμαι ποιος με οργάνωσε στις ΕΑΜικές Οργανώσεις της Εθνικής Αντίστασης. Τον Δεκέμβρη του 1943 διέταξαν την επιστράτευσή μου στο μόνιμο ΕΛΑΣ και με στείλαν στην 13^η Μεραρχία του, η οποία με διόρισε πολιτικό καθοδηγητή στο ισχυρότερο Τάγμα της Ρούμελης. Η οικογένειά μας φύλαξε στη κατοχή επί 22 περίπου μήνες έναν επιλοχία του Αγγλικού Στρατού, τον οποίο την άνοιξη του 1943 τον έφερε στην Αθήνα ο αδελφός μου Θωμάς, το συνέδεσε με μυστικές οργανώσεις και φυγαδεύθηκε στη Μέση Ανατολή. Μάλιστα η οικογένειά μας τιμήθηκε με ειδικό έγγραφο με την υπογραφή του Στρατάρχη Αλεξάντερ, επ' ονόμα-

τι του πατέρα μας. Κατά τα χρόνια της Κατοχής ο πατέρας μου είχε αρτοποιείο στο σταθμό και ένα μαγαζάκι στο οποίο πούλαγε ούζο, κρασί, τσιγάρα και άλλα είδη.

Οι Γερμανοί που κατέλαβαν το Σταθμό βρήκαν εκεί την οικογένειά μας και άλλους συγχωριανούς μας (Καϊτσιώτες) που δούλευαν στο Σ.Ε.Κ. και στα έργα για την αποξήρανση της λίμνης Ξυνιάδος, μαζί με άλλους πατριώτες από τα γειτονικά χωριά. Οι Γερμανοί στρατιώτες ήταν στην αρχή φιλικό με τους έλληνας ντόπιους και ξένους που ζούσαν στο σταθμό και στα έργα. Έτσι η ζωή συνεχίσθηκε «ομαλά» μέχρι το καλοκαίρι του 1944, όταν ο ΕΛΑΣ αποφάσισε να χτυπήσουν τους Γερμανούς στο Σταθμό. Όμως μεταξύ των στελεχών του ΕΛΑΣ, υπήρχε και ένας που ήταν πράκτορας των Γερμανών. Αυτό το στέλεχος του ΕΛΑΣ ειδοποίησε τους Γερμανούς για την απόφαση να χτυπή-

σουν οι αντάρτες το Σταθμό.

Αμέσως οι Γερμανοί έλαβαν τα μέτρα τους και ζήτησαν ενισχύσεις. Πράγματι ήρθε στο Σταθμό μια τεθωρακισμένη αμαξοστοιχία με πολλούς Γερμανούς στρατιώτες εξοπλισμένους. Ο πατέρας μου διαπίστωσε τις ασυνήθιστες κινήσεις των Γερμανών και φρόντισε να μάθει τι συμβαίνει. Έμαθε από ένα Γερμανό - Αυστριακό ότι το βράδυ θα γίνει επίθεση των ανταρτών στο σταθμό.

Ο πατέρας μου ανησύχησε και έσπευσε να ειδοποιήσει τους αντάρτες ότι η σχεδιαζόμενη επίθεσή τους είχε προδοθεί. Το στέλεχος του ΕΛΑΣ, πράκτορας των Γερμανών, μόλις πήρε την ειδηση αδιαφόρησε και δεν φρόντισε για την αναβολή της επίθεσης στο Σταθμό.

Έτσι η επίθεση έγινε και απέτυχε, αφού οι Γερμανοί ήταν ενημερωμένοι. Όμως αρκετοί αντάρτες σκοτώθηκαν μεταξύ αυτών κι ένας Λοχαγός καθώς και μερικοί Γερμανοί.

Την άλλη ημέρα οι Γερμανοί έπιασαν είκοσι ένα άτομα, Καϊτσιώτες και άλλους και μεταξύ αυτών τον πατέρα μου και τον μικρό αδερφό μου Ηλία και είχαν σκοπό να τους σκοτώσουν για αντίποινα. Με την παρέμβαση όμως ενός Γερμανού γιατρού, που συμπαθούσε τον πατέρα μου φρόντισε να μη γίνει η εκτέλεση και έτσι γλίτωσαν όλοι. Όμως το μένος των Γερμανών ξέσπασε στο κάψιμο του αρτοποιείου, του σπιτιού μας και άλλων σπιτιών του Σταθμού.

Αργότερα κατά την οπισθοχώρηση των Γερμανών, ο επικεφαλής της Γερμανικής Φρουράς του Σταθμού αποφάσισε να παραδώσει όλο το Γερμανικό Λόχο στον ΕΛΑΣ. Όμως και πάλι το γνωστό στέλεχος του ΕΛΑΣ και πράκτορας των Γερμανών δεν δέχθηκε την παράδοση με τη δικαιολογία ότι δεν εγγυάται για την ασφάλεια και τη ζωή των Γερμανών στρατιωτών.

Τότε ο Γερμανικός Λόχος αποχώρησε από το Σταθμό καταστρέφοντας τη σιδηροδρομική γραμμή μέχρι τα Τέμπη, προκαλώντας τεράστια ζημιά στην πατρίδα μας.

...αναμνήσεις από το χθες!

Μια πόζα μπροστά σ' ένα σπίτι, που ενδέχεται να θυμίζει κάτι σε μερικούς αναγνώστες. Μια συλλογική έκφραση, ένα ομαδικό κοίταγμα στο φακό.

Φωτογραφία σημαίνει στιγμή της αιωνιότητας. Αντίσταση

στη λήθη. Άμυνα στην ανεμοθύελλα του χρόνου.

Οικογένεια καϊτσιώτικη, γύρω στα 1935. Καθιστή με μια

εγγονούλα στα πόδια της, η Μίτση Φαμίλια. Η Γιάννενα

η Αργύρη. Δεξιά, όρθια η κόρη της Μαρία Μπομπούλα.

Αριστερά όρθιος ο γιος της γιαγιάς Βασίλης Αργύρης και

ακριβώς μπροστά του μια άλλη εγγονή, η Ελένη,

μετέπειτα Τσιαμασιώτη. Κάπου φαίνεται και η Τούλα.

Και οι άλλες κυρίες νεαρές και ώριμες, είναι εγγονές και

κόρες της γιαγιάς. Τρεις γενιές της ίδιας καϊτσιώτικης

ρίζας. Ο χρόνος έβαλε τις ρωγμές του. Ο τοίχος είχε

αρχίσει να γδέρνεται.

Τη φωτογραφία μας έδωσε η Ζωή Γαρδούνη,

κόρη της Μαρίας Μπομπούλα